

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kerepesi-ut 25.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG.**

Égész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

A BUDAPESTI NAPLÓ

Budapesten és vidéken egyaránt
egyes számonként **2 krajcár**

Az előfizetési díj az eddiginek fele:

7 frt helyett **7 korona félévre**
3 frt 50 helyett **3 kor. 50 fill.** negyed évre
1 frt 20 helyett **1 kor. 20 fill.** egy óra

A császár nevében...

Budapest, január 9.

(v.) Az igazi katonai bonyodalom — meglássa kiki — csak ezután következik. Ezen a két apró ujoncjavaslaton majd csak átesünk akkor amikor és úgy ahogy. A maradék-obstrukció vagy elfárad, vagy belátja meddő erőlködéseinek hiábavalóságát s akkor aztán megtörténik a szavazás, a sorozás és ezzel helyreáll újra a régi világrend. Mindez, ha jól megy, napok kérdése, heteké, ha rosszul megy. Az igazi baj csak azután fog felfakadni. Még pedig olyan ponton, ahol kevesen várják, de ahol aztán nagy mérközés léssen, talán döntő is egyfelől a hírhedt hadiparancsban megnyilatkozott szellem s másfelől a magyar állameszme nemzeti tartalma és Magyarország külön közjogi egyénisége között. Ez a pont: a katonai büntető-perrendtartás kérdése. Ma még csupán apró fekete pontocská ez a szemhatár peremén. De idővel viharfelhő lesz belőle, gyújtó villámokkal terhes és az egész égboltot elborító.

Az új katonai büntető-eljárást meg kell csinálni. Nem azért, mert a régi tökéletesen elavult, kizárja a nyilvánosságot, a védelmet, a kontradiktórius eljárást s a bírói függetlenség biz-

tosítékait, szóval mindazt, amin a modern jogszolgáltatás alapul. Hanem azért, mert az osztrák közvélemény sürgeti. A mi parlamentünk harminc év óta bugja, nyögi, panaszkolja, hogy a katonai igazságszolgáltatás nem európai, hanem ázsiai stílű, Ázsiának is a legsötétebb középkorára emlékeztet. Rá se hederítették Bécsből. Siránkozásainkat válasza sem méltatták. Hadd zugolódjon a rebellisnéptörzs. Kedves muzsika ez a cs. és kir. főkatonák fülének. De most — néhány év óta — Ausztria követeli a reformot. Még pedig hangos szóval, sokszor haragosan és mindig türelmetlenül. Lärmáznak miatta a csehek, az alldeutschok és legkivált a szociáldemokraták. S valahányszor lármáznak, igazat ad nekik az egész osztrák parlament. Ausztria — hjah, az más. Azzal nem szabad teketóriázni. Az a vásott kölyök, akinek Ausztria a neve, a papa kedvence. Nála a felségé-értő szeszélyek is csak ártatlan makrancok-kodásul tudatnak be, holott a legaulikusabb magyarban is megszimatolja a rebellisszagot a hagyományos bécsi gyanakvás. Amit Ausztria kíván, első szóra kell azt megadni — még akkor is, ha a magyar nemzet ugyanezt harmincszor követelte s harminc követelésére harminc kemény megtagadás volt a felelet. A katonai büntető-eljárás reformját néhány év óta Ausztria is követeli, tehát elhatározták, hogy meglesz. Így jutottunk mi hozzá e nagy vívmányhoz.

Egyelőre azonban a vívmány csak az, hogy a reform *meglesz*. Meglesz, ha lesz. Tegnap ugy hallatszott, hogy egyelőre meghiusult. Egy bécsi lap adta hírül, hogy az erre vonatkozó tárgyalások a magyar kormány s a hadügyminisztérium közt teljesen megszakadtak, mert az ítélezési nyelv kérdésében közöttük áthidalhatatlan ellentétek merültek fel. Ma félhivatalosan megcáfolják ezt a hirt. A

tárgyalások nem szakadtak meg, hanem csak megakadtak. De azért folytatódni fognak. Van még tehát remény, hogy megértik egymást a magyar miniszterek és Pítreich tábornok ur. Köszönjük a biztatást. De őszintén szólva, kevéssé a bizalmunk hozzája. Ezen a ponton nyílt összeütközés lesz a katonai felfogás és a magyar közjog között. Nem amolyan szóharc, amilyenben Tisza István nemrég két ízben is hozzávágta Koerber ur fejéhez a magyar közjogot. Hanem döntő csata, tetteknek döntő csatája, végleges leszámolás a magyar állam szuverénitása s a hadsereg szelleme között. Mert ezen a ponton a mi részünkről nem képzelhető alku. Itt nincs minimum és nincs maximum. Itt magyar közjog van, még pedig olyan, amely a magyar király fejedelmi jogaitványában csucosodik ki, amely elől tehát — ha török, ha szakad — meg kell hátrálnia a legfőbb hadur minden privilégiumának.

Az elkerülhetetlen összeütközésnek előadjuk im az anyagát:

A közös hadsereg hadbíróiságai mostanában a magyar állam területén is német nyelven tárgyalnak, német jegyzőkönyveket vezetnek, németnyelvű ítéleteket hoznak és ezen jogszolgáltatásukat *ő felsége a császár és király nevében* végzik. Ez az egész állapot elejétől végig törvénytelen s beleütközik a magyar államiság alapvető követelményeibe. Az ország hallgatagon tűrte eddig ezt az állandó és monumentális alkotmányérintést, mert ha ma elhatároztuk volna, hogy a régi állapotot eltöröljük, holnap nem lett volna mit tennünk a helyébe. Ezért vártunk birkatürellemmel, amíg megjö a reform ideje. Gondoltuk, hogy mi-helyt hozzá kell nyulni e kérdéshez, akkor lesz idején gondoskodni róla, hogy az új perrendtartás ne csak a modern jogtudomány elveinek, hanem a magyar alkotmánynak is megfelelő legyen. Ha tehát megreformálják a

TÁRCA

Elmúlsz...

Lehetsz títán a törpe emberek közt
A legnagyobb, a legfélelmesebb:
Nem vagy te több a természet szemében
Mint egy kihajszolt, rossz, gazdátlan eb,
Mely elveretvén minden ház-küszöbről,
A városvegi mély árokba dől,
S utolsó nyögve búcsút mond a létnek,
Még siratatlán, észrevétlenül!...

Mindenható vagy. Tág előszobádban
Égész világ levett kalappal áll.
Csak egy nem érez respektust előtted:
A neveletlen, röhögő halál.
Nálad terem s kifújja fűtőrészve
Testedből a hatalmas életet,
Mint pór-asszony a hitvány fagygyugyertyát
A mit lekoppant s a szemétre vet!...

Tűdöd, mely tágul és szorul s az Isten
Szabad legét mélyen, mohón szedi;
Egy húsdarab, mely mint a hámor gépe
Dörömböz benned s véred szökteti;
Egy gyöngye ér, mely elpattanni késik,
Egy szál ideg, mely még el nem szakadt:

Lám, ebből állasz. És ez ad erőt, hogy
Teremts, vagy rombolj birodalmakat!...

Elmúlsz, dicső!... Ott fekszel mozdulatlan.
Bomolni kezd a fönséges tetem.
S mely a világot pórázon vezette:
Rút fereg csúszik lankadt kezeden.
Röggé omolsz... S a roppant láb, mely egykor
Cézári göggel népeket típott:
Csak arra szolgál, hogy megszaporítsa
Hazátlan koldus boeskorán a port!...

Ábrányi Emil.

Előbb meg kell halni.

☞ A Budapesti Napló eredeti tárcája. ☜

Írta: Thury Zoltán.

Arcóban meghalt egy író. Beteg ember, aki előzetesen sokat tárgyalt a halállal, amennyiben szerette így kezdeni a beszélgetést: — Majd, ha engem kivisztek... Gönyvedten, keserű ábrázattal járt az emberek között s mulatságosan sokáig keresgél az ételek között az étlapon. Általában savanyu ember volt, olyan savanyu, hogy a gyomorbajáról is írt aforizmákat. Elféléket írt tudniillik s igazán csak tengett e világban. Ha hazulról nem kapogatót volna egy kis pénz, elpusztult volna éhen. Ő azt mondta különben magáról, hogy: a budoárok költője. Ezt úgy kell érteni, hogy készségesen írt a kisasszonyok emlékkönyveibe szellemes sorokat, amelyeknek az író címzűsdről kellett volna tanuskodniok. Mert azt szerette, ha úgy beszélnek róla, mint aki csupaunalomból belerugná a földet a világűrbe, hogy

után lássa, hogy mit csinál tovább. Unta az életet, a hölgyekkel jóllakott, a szivart elrágva köpte ki, valójában azonban csak arra való volt ez a viselkedés, hogy ne legyen olyan, mint a többi ember. Eredeti akart lenni. Egyéniség. S mert tudta azt, hogy nagyon is vékonyka tehetségű van csak az írásra, ilyenformán igyekezett kivergődni a tucattól. A különskődő embert jobban meglátják, mint a normálist. Tehát íralt, nagynehezen elhelyezgette itt-ott az írásait s mivelhogy kiadóknál, színházaknál hiába próbálkozott a kéziratival, még savanyubb lett s még többször emlegette azt az időpontot, amikor majd kiviszik. Az idegesebb emberek már futottak előle s néha gorombaságokban is volt része. Azokat egy keserű mosolyal zsebrevágta. — Mindegy, minden mindegy — mondta. — Az olyan ember is érdekes tudniillik, akinek minden mindegy, az is, amiért más pofokodnék. — S karjait lóbázva, hanyag kalimpálással ment tovább. Azután Arcóba — s meghalt.

Csofátosképpen egyszerre nevezetes ember lett belőle. Méla szomorúsággal emlékezett meg róla az irodalom, aminek az a magyarzata, hogy az író urak hátán végigborzongott a halál gondolata. — Ma te, holnap talán én — gondolták és mintha bekülni akarnának a sokszor megmosolygott emberrel, aki előrement kvártélyesinálának, némi gondolkodás után gyászos fekete keretbe nyomtatták le a nevét az újságban. Azon tanakodtak tudniillik, hogy vajjon a közönség indokoltan találja-e ezt a csak a rendkívüli emberek számára fenntartott tisztességet. S szép cikkeket írtak meg verset is, azt mondták róla, hogy: kitűnő barátunk, s egy újság azzal a csillagos megjegyzéssel közölte egy tárcáját, hogy ez a kiváló író utolsó kézírata. Ezt az utolsó kéziratot pedig nagy vállvonogatás után éppen csak azért fogadta el a szerkesztő az arcói ut előtt mert az író már nagyon beteg volt. Mellére csüngött a feje s meg-

katonai büntető-eljárást, mulhatatlanul összhangzásba kell azt hozni a magyar állam közigazgatásával és tételes törvényeivel.

A bírói jog gyakorlásáról szóló magyar törvény kimondja, hogy a törvénykezés nyelve Magyarországon a magyar. Nem tesz a törvény különbséget polgári vagy katonai törvénykezés között. Hanem kimondja egyetemesen azt a különben is magától érthető elvet, hogy a magyar állam jogszolgáltatása kizárólag a magyar állam hivatatos nyelvén végzendő. Továbbá Magyarországon csakis ő felsége a magyar király nevében lehet az állam bírói főhatalmát gyakorolni, valamint Ausztriában csakis az osztrák császár nevében. Közös állam nincs, hanem Ausztria és Magyarország mint két külön állam lépett egymással a kölcsönös védelem és az együttes birtoklás érdekében szövetségre, de úgy, hogy mindenik megtartotta külön szuverenitását. S valamint nincs közös állam, azonképp nincs, nem is lehet közös szuverenitás. A magyar király fejedelmi jogai más természetűek, más eredetűek s más terjedelműek, mint az osztrák császári. Ha tehát nincs közös szuverenitás, akkor a magyar állam területén a bírói főhatalom kizárólag a magyar király nevében s kizárólag a magyar törvényekkel egyező módon, tehát kizárólag a magyar állam hivatalos nyelvén gyakorolható. Követeli tehát az ország nemcsak azt, hogy a magyar állam területén működő hadbíróóságok magyarul s a magyar király nevében itélkezzenek, hanem tiltakozik egyszersmind az ellen is, hogy Ausztriában a jogszolgáltatás katonai része a magyar király nevében is gyakoroltassék. Mi nemcsak nem tűrjük, hogy nálunk az osztrák császár nevében itélkezzenek, hanem azt sem engedhetjük meg, hogy Ausztriában a magyar király kevertessék bele az osztrák állam bírói főhatalmának gyakorlásába.

Azt az elvet, hogy Magyarországon a magyar király nevében s magyar nyelven kell minden törvénykezésnek folytania, sem egyes ember, sem politikai párt e hazában fel nem adhatja. Tűrhetetlen volt eddig is, a jövőre nézve pedig elfogadhatatlan, hogy Magyarországon a közös hadsereg hadbíróóságainak termei a magyar államéknak, államunk hivatalos nyelvének és fejedelmünk legkiválóbb királyi jogának állandó megalázását és sebzését lássák. Ki merjük bizvást mondani, hogy nem akad

magyar parlament, amely vissza ne dobna minden olyan javaslatot, amely a császár és király nevében való német törvénykezést foglalná magában. És szilárdul él bennünk a meggyőződés, hogy nem akad Magyarországon kormány, amely ilyen javaslattal merne az ország törvényhozása elé lépni.

Oázis a sivatagban.

Budapest, január 9.

Napirend előtt az obstrukciónak az a furcsa ötlete támadt, hogy panaszt emel a háznagyi hivatal ellen, mintha az fukarkodnék a karzati jegyekkel s így korlátozná az ülések nyilvánosságát. Az egyik bölantázájú obstruktor még azt is tudni vélte, hogy ebben a kormány is ludas, melynek nem tetszik, hogy az utolsó időben bizonyos karzati lezólások is tüzeltek az obstrukciót. Az igazság az, hogy a képviselő urak előjegyzik, el is küldetik maguknak a karzati jegyeket s aztán pártfogoltjaik nem jönnek el az ülésekbe. A jegyek tehát ki vannak adva, de a karzati helyek üresen maradnak. S ebből akar mégis vádat kovácsolni az obstrukció a kormány ellen.

Tisza István mosolyogva jegyezte meg:

— *Higyjék el, azt szeretném legjobban, ha az egész ország látni lehetne a karzaton és láthatná, hogy mit csinálnak az urak.*

A t. Ház nevére adott igazat a miniszterelnöknek . . .

Különbön a mai napon nem talált Tisza megjegyzése. A mai napon, ha az ország csakugyan ott van a karzaton, sokkal jobb benyomást kap az obstrukcióról, mint a parlamenti hétköznapokon. Az obstrukció sivatagában oázis volt ez a nap, ha szabad még büntetlenül ezt a képet használni. Ugron Gábor beszélt az első szakaszhoz s lehet, hogy obstrukció volt a szándéka, de gyönyörű tiltakozás lett belőle a közjogi terminológiában kifejlődött léhaságok ellen. Nem szabad azt elvitatni, hogy az obstrukció rongyos hadseregének Ugron a lelke. Ha öt szabólegény volna csak a háta mögött, Ugront akkor is meg kell hallgatni. A eszmatalpat is úgy tudja megsütni, körülteremtetténi, föltálatni, hogy több gusztussal ül neki az ember, mint más ember rostélyosának. A katonai javaslat első szakaszának gyarló stílusa s a szövegezés ingatag terminológiája ellenben igazi Ugron-théma s ahogyan ő ezt a témát szétszedte, kigunyolta,

— Az nincs Pesten.

— No lássa, így esik el ez a szerencsétlen a keresettől. Mikor szükség volna rá, másféló mászkál. Talán Szirák . . .

— Azt tegnap is láttam. Rossz bőrben van, szegény, pedig mesoda talentum! Lássa, főnök ur, attól kellene kiadni egy könyvet. Annak van nivója . . .

A boltos visszakapta a kezét, mintha már nyújtották volna feléje a kéziratot.

— Zu hoch! Hát menjen ezt hozzá. Össze kell szedni az illetőnek a kőtet anyagát, alaposan megrostálni minden egyes darabot. A stílus dolgában is, meg értelmileg is, ahol hiányosnak mutatkozik ebben a tekintetben. S valami csinos előszót is össze kell neki útni — s ezért aztán ajánljon neki har . . . huszonöt forintot. Tízet leirunk az előlegből s tizenötöt megkap készpénzben. Hanem az egész dolgot nyélbe kell neki útni három nap alatt. Ezzel nem lehet szuszimó-kálni. Ha egy kicsit éjél is dolgozik, hát meg lehet vele. Mondja meg neki egyébiránt, hogy egy kicsit drasztikusan fejezzem ki magam — a csontra kapok kutyát eleget. Ha neki nem tetszik elvállalni, hát megcsinálja más még olcsóbban is.

— Megmondom neki.

A segéd elintézte Szirákkal a dolgot. Mig aludtak, őt gyerek taszigálta öket s néha kiabálva beszéltek, hogy megértsek egymást.

— Hogy tud itt dolgozni Szirák ur? — kérdezte a segéd.

— Hát csak valahogy. Mit csináljak?

— Valmivel nagyobb lakás kellene.

Belőle a következtetéseket levonta: az komoly politikai szolgálat és egyben igazi gyönyörűség is volt. Más türelmet, más időt és más halgaltóságot érdemelt volna ez a hatalmas beszéd. És más helyeslőket is. De az obstrukció fáradt krónikása igazságosabb akar lenni, mint a t. Ház: — a külső siker elmaradását nem nézi, csak foljegyi örömmel a parlament legtermékenyebb agyvelőjének, a rongyos tábor erős vezérének jelentőségeltjes beszédét.

Persze ami azontul következett, azt bátran el lehetne hallgatni. Nem muszáj mindenről beszélni . . .

Báró Kaas Ivor is beszélt s itt egy kis pihenőt kell tartani. A báró ur ugyanis ért hozzá, hogy legalább aktualitásokat hozzon szóba. Ha nem tud érdekesen beszélni, de legalább érdekes dolgokról beszél. S ha nem kell arra figyelni, amit mond, de érdeklődést kelt azzal, hogy másokat szólaltat meg. Így ma két nagyjelentőségű közbeszólást s azonkívül két fontos nyilatkozatot is provokált. Ezekről tudomást kell venni.

Jegyezzük fel előbb a közbeszólásokat.

Kaas fölemlítette, hogy amennyiben egy szentdöbön költ esztendő ujoncjutaléka jut a hadseregbe, torlódás lesz.

— *Csak két és fél évig fognak szolgálni!* —

szólt közbe a honvédelmi miniszter.

S egy ivet lobogtatott meg a levegőben:

— Már itt is van a módosítás.

— Hát mért nem nyújtják be?

— Mert ez a megajánlásról szóló javaslat-hoz tartozik.

Ez volt az egyik fontos közbeszólás s ennek következtében Kaas el is ejtette határozati javaslatát, melyet ebből a szempontból akart benyújtani.

Aztán Kaas szóba hozta a *Neue Freie Presse* híret is, mintha a katonai igazságszolgáltatás reformja a magyar követelések miatt megakadt volna.

Itt meg Tisza szólt közbe:

— *Olvassa majd el a cáfolatot is!*

Ez is fontos közbeszólás volt, mert a folyóson már azt rebesgették, hogy Tisza katonai ígéretei már az első stációnál megakadtak.

De a két közbeszóláson kívül két nyilatkozatot is provokált Kaas Ivor. Visszatért ugyanis a felségjogokra vonatkozó incidensre s mindenképpen rajta volt, hogy az ellentétet Tisza és Kossuthék közt kiélezze. Erre aztán fölkel Tisza István és általános helyeslés közt jegyezte meg, hogy a felségjogok forrására vonatkozó házhatá-

— Miből?

— Hát ez az, kérem. Az író urak aprópénzre váltják magukat. Ha egy regényt írna . . .

— Mikor?

— Igaz, igaz, nem igen jut rá az időből . . .

Szirák ur nekifeküdt a munkának. Közben azonban egyebet is kellett írni, cikkeket erre-arra, hogy pénzhez jusson. Ha ezzel készen volt, húzódozva, kelletlenül ült le újra a nagy halom írás elé. Rettenetesen unta a munkát. Nem érdekelte egy sor se abból, amit el kellett olvasnia, s bántotta az, hogy az ő munkája után is csak értéktelen maradt a sok házszontalan betű. Megkönnyebbülten, nagyot nyújtózkodva állott föl az asztal mellől, amelynek a másik felén vacsorára terítették, amikor elégezte a munkát.

— Ilyen napszámos-munkát se végeztem még — mondta az asszonynak.

Az rosszkedvűen, az apró gondokkal bajoskodó asszony türelmetlenségével felelt.

— Elég bolond vagy, hogy vállalod. Nem arra való vagy te. Elhanyagolod a magad írásait. Azt adja ki ez a boltos, ha olyan nagyra van az üzletével.

A férfi mosolygott.

— Ahhoz előbb meg kell halni. Azzal aktualissá válik az ember. Elismerik a talentumát, feldicsérik . . . Tán még szeretik is . . . Csak az a baj . . . az a baj, hogy . . .

— Mi a baj?

A férfi komoran bámulta az abroszt s lassan felelt:

— Hogy előbb meg kell halni.

tört, bágyadt szemekben olyan szivszaggató esdeklést látott, aminek nem tudott ellentállani. — Egy másik újságban cikk jelent meg arról, hogy elhunyt jelesújságban jeltelen a sirja. Az akcióit magávéra tette az egész sajtó — s ezenközben történt az, hogy egy könyvkiadó azt mondta az első segédjének:

— Klein, mit szólna ahhoz, ha kiadnánk egy könyvet ettől az embertől?

Klein a füle mellé csapta a tollat, fölnevezett a polera, amin lexikonok voltak hosszú sorban, mintha ezektől kért volna tanácsot s aztán azt mondta:

— Csakugyan. Divatos ember lett belőle. Pár száz példányt el lehetne adni. — Egyszerre azonban nagyon szélesen kezdett mosolyogni, ki-sárgállott a szájából mind a két sor foga. — Hanem hogy leszünk a nivóval? Főnök ur arra sokat ad s ha emlékezni tetszik rá, hát amiket én ajánlottam, abból is sokat utasított el — a nivó miatt, hogy ez ilyen volt meg olyan volt, hogy itt irodalmi tanács van . . . Hát ennél a könyv-nél arról le kell mondani. Amennyire én ismerem a megboldogultat . . .

— Mit ismer maga? Olvassa el a lapokat.

— Most! Az egészen más . . .

A boltos úgy leintette a segédet, mint ahogy a karmester szokta egy mozdulattal elnémítani az egész zenekart.

— Ne szaporítsa a szót. Azon is lehet segíteni. Odaadjuk az anyagot valami jó írónak, az majd ágyurja egy kicsit. Ki is áll rendelkezésre az olcsó emberek közül? Gondolkozzék csak. Krasznai . . .

Törvényesen védett

Bob-csemege

név alatt egy olyan finom gyümölcs-hashajtó jött forgalomba, mely egy fölöttékel, mint gyermekeknek egy „államódon rendszerezett” kellemes székletelőző ízű. A gyomrot tisztítja és erősíti. Fővárosi orvosok nagy elismeréssel rendelik székrekedésgnő chronikus esetekben is, miután hatása biztos, fájdalommentes és teljesen ártalmatlan. Elvezetés útján általánosan ismert és összes külföldi használatok. Nagyon ajánlják olyan ébereknek, kik meg akarnak szabadulni a sokféle hashajtó állandó bevételeitől. — Egy teljes doboz ára 80 fillér. Postán csak öt doboz meg a kor-ért bérmentve. Egyedül készíti ERÉNYI BÉLA gyógyszerész Budapest, VII., Király-kört 5. szám. — Kapható a gyógyszerkereskedésekben.

Főraktárak: Lux Mihály, Muzsony-kört 7., Dr. Egger Leo, Váci-kört 47., Török József, Király-utca 22. Andrássy utca, Keresztmárton A., Korpusztól 20. szám, Fodor J., Marockókörte és Király-utca, Gara és Roth, József-kört 74., Molnár és Moser, Koronaherczog-utca, Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utca, Bécsi Lajos, Andrássy utca 78. Nagybani főraktár: Fodor Márton, Király-utca 41. és Váci-kört 10., Fodor J. „Sas drogeria” Keresztmárton A.,

rozat kérdésében a lényegre nézve nincs ellentét. Hogy a Kossuth-párt a chlopyi hadiparancsossal szemben feleletnek tartja azt a határozatot, az mellékes. A kormány szerint Cloylyval szemben Khuen ismeretes nyilatkozata után, melyet a korona nevében tett, további feleletre szükség nincs és nem is volt. Nem szabad azonban kicsinyelni az egész parlament ünnepélyes állásfoglalását, mikor a Reichsrathban igen jelentékeny faktorok szeretnék a felségjogok forrását elhomályosítani. Ebben a tekintetben pedig nincs ellentét a kormány és a függetlenségi párt között.

Az egész Ház helyeselt és Polónyi Géza most már kijelentette, hogy teljesen megnyugszik a miniszterelnök nyilatkozatában.

A tegnapi incidensnek ez a végleges elsimítása pedig szintén jelentős dolog, mert az obstrukció nagyban reménykedett, hogy elülről kezdődik a háborúság, sőt valami szolgálalkész szellem távirati meghívására megérkezett már a mai ülés végére — Kubik Béla is. Itt a vitarendező Itt a legizékonnyabb közbeszóló! Az ugronisták megéjlenétek, mikor a temembe lépett, s Kubik az ovációt azzal hálálta meg, hogy Kaas beszéde közben az ő megszokott hangosságával vágta ki az első támadást:

— Megcsallak már megint!

S a miniszterelnök megnyugtató nyilatkozata után Kubik eltűnt s az obstruktorok reménye is eltűnt...

Az ülés végére öt interpelláció volt bejelentve. Az időből csak kettőre telt. Ráth és Vláda interpellált...

A képviselőház ülése január 9-én.

— Kezdeté délelőtt 10¹/₂ órákor. —

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: gróf Tisza István, Plósz Sándor, Nyíry Sándor.

Elnök megnyitja az ülést és jelenti hogy gróf Serényi Béla mandátuma ellen a Kuriához kérvény érkezett be.

Lovász Márton napirend előtt kér szót; azon panaszokhoz, hogy a képviselőház üléseire nem lehet a közönségnek bejutnia, mert jegyeket csak a kiválasztottak kapnak a háznyagi hivataltól.

Bosáth Ferenc is tapasztalatból mondja, hogy a karzati jegyeket nagyon lukartoknak.

Csávossy Béla háznyag szerint ez a panasz nem a Ház elé való, hanem a háznyagi hivatalban kell bejelenteni.

Báró Kaas Ivor is a házszabályokhoz kér szót. (Felkiáltások jobbról: Vízet az öregnek!) Felemlíti a karzaton történt közbekiáltásokat; az egyik eset, amikor a rendező elítélte az obstrukciót, s spontán történt, a másikat úgy rendezték. A Ház elnöke mégis úgy intézkedett, hogy a közbeszólás miatt az előbbinek kelemetenségei legyenek.

Báró Felitsch Ártur alelnök visszautasítja ezt a vádat.

Breter Alfréd: Ugyan, hisz csak egy írólát akarnak nyerni odaát! (Zaj a szélsőbaloldalon.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: Csak annyit kíván megjegyezni, hogy senki sem akarja a Ház nyilvánosságát csorbítani. Ő annak örülne a legjobban, ha az egész ország bejöhetne a karzatra, hogy itt szemlélésbe láthassa mik történnek a törvényhozás termében. (Teiszés a jobboldalon.)

(A katonai javaslatok.)

Ugron Gábor igazat ad a miniszterelnöknek abban hogy jó volna, ha az egész ország idecsődülne, mert meggyőződnek róla, hogy itt nagy kérdés körül folyik a küzdelem. (Zaj az ellentmondás jobbról.) A törvényjavaslat címe négy sorból áll s minden sor a magyar nyelv kerekbetűzése, a magyar grammatika arculterése, a magyar nemzet szuverenitásának tagadása. A cím szerint Magyarország és Ausztria alsórendű fogalmak, amelyek között mint alsórendű valami, ott lebeg a monarchia. Ez a fogalom úgy loptozott be a magyar politikai nyelvbe és a törvénybe, pedig magyar ember megtagadja hazáját, ha csak akára veszi a monarchia szót. Ez a fogalom az uralkodónak 1868. nov. 14-én kelt egyik rendeletében látott napvilágot. Itt két külön állam van két területen, azoknak nem lehet egy közös nevet adni. A monarchia elnevezés jogszabályok visszautasítjuk. Az osztrák politikusok követik ezt a jó példát. eltanultak, mint lehet a magyar közjoggal ellenkező kitéjezéseket beoempesíteni a sajátba a köztudatba, aztán az osztrák törvényekbe, amelyekből áptípiálódik a magyar törvényekbe. A közös miniszterek nem ismerik a magyar törvényeket, előterjesztéseikben tehát a magyar közjogot sértő fogalmak használják és egyszerre csak mi is azt vesszük észre, hogy hanyagságunkból a mi törvényeinkbe is beoempesztődtek ezek a kitéjezések.

Pedig nekünk magyaroknak szorgosan kell örködnünk, mert a célzás nyilvánvaló: federatív államunk akarják szétélni hazánkat, de nemcsak Ausztriában, hanem Horvátországban is. Hiába folyik az aknamunka Bécsben és Zágrábban, mi fenn fogjuk tartani egységünket.

Popovics V. István: Mi a törvény alapján állunk!

Ugron Gábor: Sorra veszi az ujoncozási törvényeket annak bizonyítására, hogy azoknak ome sokféle, s a magyar közjoggal sokszor össze nem egyeztethető. Szóvá teszi Polónyi és a miniszterelnök tegnapi beszédét. Kétértelmű játék folyik egy határozati javaslat körül: az egyik oldalon úgy tüntetik fel azt, mintha abban a meghatározásban világosan kifejezésre jutna, hogy Magyarország minden jognak, tehát a felségjogoknak is a magyar törvényhozás a forrása; a másik oldalon pedig azt a látszatot szeretnék keltetni, mintha ők ezzel a meghatározással egyetérténeket, suttogásban pedig iparkodnak belemagyarázni abba, hogy a hadsereg nyelvének megállapítása a felségjog. Ha száz miniszterelnök mondja is az ellenkezőt, örök igazság marad Magyarországon, hogy a királynak csak annyi a joga, amennyit a törvényhozás törvényben reáruházott. (Helyeslés a baloldalon.) Határozati javaslatot nyújt be, amelyben ajánlja hogy a címet és az első szakaszt utasítsák vissza a véderbizottsághoz a szöveg pongyoltságának és a monarchia-fogalmának kiküszöbölése végett.

(Személyes kérdésben.)

Bodóczy Zoltán: Ugron beszédének elején zajtámadt s arra ő megjegyezte, hogy lármával nem lehet az igazságot agyoncsapni, érveket állítsanak vele szembe. Nincs ott szükség semmi érvre, ahol 10-15-én privilegáltak a hazánfságot, akik pedig gazdaságilag szeretnék lefejtenni az országot, azok nazáruk. (Helyeslés jobbról.)

Molnár Jenő nem érti, hogy miért idegeskedik a tudolat ő vita során. (Élénk derűtlenség a jobboldalon.) Fetegetti, hogy az okkupált terümenyek elveszték Magyarországra nézve, mert Ausztria német kultúrát terjeszt ott, a vasutat, a postát katonasággal kezelte a magyaroknak türhetetlené teszi az ott élést, magyar egyesületet nem engednek Boszniában alakítani s mindennek fejében Blekre és Trebinjébe magyar bakákat visznek le szenvedni. Határozati javaslatot nyújt be, hogy a tisztai kinevezéseknél a magyar nyelv tudása kötelező legyen.

Elnök lefüggeszti az ülést.

(Szünet után.)

Elnök: Bemutatja Katona Mór mandátumát. Szederkényi Nándor szerint a kormány ígéreteiben nincs semmi komolyság, szándékai rejtettek s az ország nem tudja, hanyadán van a létszámelállással.

Báró Kaas Ivor azon kezdi, hogy a póttartalékosok behívása következtében nagy túrlódás lesz, ha majd az ujoncok is bevonulnak. Felmerül az a kérdés is, hogy meddig fognak szolgálni a most megajánló ujoncok?

Nyíry Sándor honvédelmi miniszter: Két és fél évig, feltéve, hogy áprilisra kapunk ujoncot!

Báró Kaas Ivor: Ebből nagy zavar lesz. Csak jelzi ezt, bárha a miniszter megnyugtatósa örvendtes Nyíry Sándor honvédelmi miniszter: Módosítványt fognak ajánlani az ujoncmegajánlásnál erre vonatkozólag, sőt az már el is van készítve. (Általános helyeslés.)

Szederkényi Nándor: Miért nem adják be már most?

Nyíry Sándor: Nem lehet, mert a megajánlási javaslatok tartozik, nem a létszámhoz.

Báró Kaas Ivor: Nagyon örül annak, hogy — ugyilástok — ez a kérdés közmegegyezésre fog elintéződni. Annak idején gróf Andrássy Gyula őszintén beszélt a katonai kérdésekben ő felségével és így módon sokat tudott elérni. Ha a királyi tanácsosai mindig így cselekedtek volna, most nem volnánk ott, ahová jutottunk. Nem kellett volna tegnap is olvasnunk a *Neue Freie Presse*-ben, hogy a katonai bírások ügye megakadt a nyelvkérdés okozta nehézségek miatt.

Gróf Tisza István miniszterelnök: Majd tessék elolvasni a c. a. o. l. a. t. i. s!

Báró Kaas Ivor: El fogom olvasni s nagyon fogok neki örülni, de még jobban szeretném, ha végre már beteresztenék a katonai büntetőperrendtartásról szóló javaslatot. Végül szóvá teszi, hogy a chlopyi hadiparancs és a katonai körök fel fogása homok-egyenest ellenkezik a magyar miniszterelnök álláspontjával, amelyet Koerber azóta ismét iparkodott meggyöngíteni. Az aggodó közvélemény még mindig nem kapott arra a kérdésre egyenes választ, hogy az osztrák császár tanácsosa tejele-e ki helyesen ő felségét felfogását a fejedelmi jogok abszolút természetéről, avagy a magyar király miniszterelnöke aki egy határozati javaslatot fogadott el, amely a fejedelmi jogok forrását a nemzet akaratát, a törvényhozást jeiltöte meg. Nem fogadja el a javaslat címét.

(A felségjogok.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: Kaas a tőle megszokott eméllél és furanggal igyekezett világos dolgokat összezavarni és félreérteket támasztani ott, ahol nincsenek félreértések; egész beszédében megnyilvánult a szándék a provokálásra nehogy az egész kérdést közmegegyezésre lehessen elintézni. Hivatkozok tegnapi beszédére, amely kizár minden félreértést. Ismétli, hogy az a határozati

javaslat, amelyet az egész Ház pártkülönbség nélkül fogadott el, nem vonatkozott az alkotmányos fejedelmi jogok körére és tartalmára, ebben a tekintetben a kérdést nem érinti és nem dönti el azt se jobbra, se balra. Emlenem az alkotmányos fejedelmi jogok közjogi természetére nézve tartalmaz teljesen világos közjogi deklarációt. Abban pedig egyértelműtünk mindannyian, hogy egy ilyen deklaráció, amely pártkülönbség nélkül, egyhangulag jött létre, fontos nyilatkozat minden olyan kísérlet ellen, mely a magyar király alkotmányos fejedelmi jogait másképpen szeretné magyarázni. (Élénk helyeslés jobbról.) A függetlenségi párt ezt a nyilatkozatot a chlopyi hadiparancsossal szemben kívánta megtenni, ő, a miniszterelnök azonban azt tartja, hogy az a nyilatkozat, amelyet a hadiparancsról az akkori miniszterelnök ő felsége nevében tett, elosztott minden olyan impressziót, amelyet a chlopyi hadiparancsban csakugyan oly módon értelmezhető fél fogás támasztott. Ez egyéni appreciáció dolga. (Helyeslés jobbról.) Eppen az egyéni meggyőződéséből kiolyólag nem tett semmiféle kifogást az ellen, hogy a függetlenségi párt manifestuma ebből a szempontból fogta fel a kérdést. Egészen más lett volna a helyzet, hogy ha Polónyi tegnapi felszólalása után azt az impressziót hagyta volna öröre kapni, minthogyha a kormány is ebből a szempontból járult volna a határozati javaslatához, holott az ő egyéni nézetének nem lel meg.

Ezért kellett minden félreértést elosztani. (Élénk helyeslés jobbról.) A chlopyi hadiparancs oly értelelem nem tulajdonítható, amely az alkotmányos magyar király alkotmányos fejedelmi jogainak közjogi természetével meg nem egyezik. Ausztriában jelentékeny faktorok részéről igenis történt kísérlet arra, hogy ő felségének a hadsereg körül va ő jogai mint abszolút fejedelmi jogok tüntetessenek fel, ezzel szemben jutott kifejezésre a magyar törvényhozásnak pártkülönbség nélkül létrejött ünnepélyes állásfoglalása. (Élénk helyeslés és tetszés jobbról.)

Polónyi Géza személyes kérdésben azt hangsúlyozza, hogy magán az elvi kijelentésen az nem változtat, ha némelyek a deklarációt a chlopyi hadiparancsossal szemben, mások Koerber ellenében kívánják érvényesíteni. Örömmel veszi tudomásul a miniszterelnök má nyilatkozatát, amely kizár a jövőben minden félreértést. (Helyeslés jobbról.)

(Interpellációk.)

Ráth Endre interpellációt intéz a belügyminiszterhez a tolonc-ügy szabályozása felől és szóvá teszi, hogy a símeji főszojgaborságnál egy Sárközi Teréz nevű cigányasszony már négy éve van letartóztatva két gyermekével együtt, mert illetőségi helyük bizonytalan.

Gróf Tisza István miniszterelnök igéri, hogy sürgősen meg fogja vizsgálni az ügyet.

Vláda Aurél meginterpellálja a belügyminisztert Áradvarmegye egy szabályrendelete tárgyában és a vallás- s közoktatásügyi minisztert a maros-ilyei járáshatóság elírása miatt, amelylyel kényszerítette a zámai görög keleti iskolagyermeket, hogy az állami iskolába irakozzanak be.

A többi interpelláció szerdára maradt s az ülés 3 órákor végződik.

BELFÖLD

A helyzet. A tegnapi incidensnek csakugyan nem lett következménye. A Kossuth-párt csendes, állja a paktumot, az obstrukció pedig dőcög tovább, a remélt támogatás nélkül. Kaas Ivor megpróbálta ugyan, hogy újra felidézze a tegnapi elsimított félreértést, de nem sikerült a próbálkozás, mert a miniszterelnök újabb felszólalásával csak megerősítette tegnapi megnyugtató nyilatkozatát. A tegnapi riadalom nem támadt fel, a tegnapi kombinációk pedig, köztük azok is, amelyek gróf Khuen-Héderváry megjelenéséhez fűződtek, szép csendesen kimultak. Sok szó esett a folyosón a *Neue Freie Presse*-nek arról a közléséről, hogy a katonai büntető-eljárásra vonatkozó tárgyalások megakadtak, mert az eljárás nyelvének kérdésében a magyar kormány és a közös hadügyminisztérium között lehetetlenné vált a megegyezés. Az erről beszélgető képviselők egy csoportja előtt gróf Tisza István alaptalannak mondotta a bécsi újság hírért és később a *Magyar Távirati Iroda* is közzétett egy cáfolatot, amely azonban nem mondja, hogy a nyelvkérdésben a megegyezés lehetséges, csak azt, hogy a tárgyalásokat folytatni fogják.

Gróf Tisza István miniszterelnök, aki az új évforduló alkalmából nem volt Bécsben, ma este egy nap tartózkodásra az osztrák császárvárosba utazott, hogy ott az új év alkalmából hódolatát bemutassa ő felségének és az uralkodóház tagjainak. Ő felsége holnap délelőtt fogadja a miniszterelnököt, aki ezuttal folyó ügyekről is jelentést

PFANHAUSER-féle

Perfect-separatorok.
Perfect tejgazdasági
Berendezések és eszközök.

PFANHAUSER ANTAL

BUDAPEST, V. ker., Báthory-utca 9. szám.

fog tenni. A miniszterelnök elutasítását többora minisztertanács előzte meg. A miniszterelnök bécsi utjának, értesüléseink szerint, semmi különös politikai jelentősége nincs. Tiszta már vasárnap este visszatartják Budapestre.

Az ágyakérés. A *Fremdenblatt* értesülése szerint a hadügyminisztérium megbízásából most több új ágyú dolgoznak, amelyeket elkészülésük után kipróbálni szándékoznak. Ezek a kísérleti ágyúk bronzcsövek és a hidraulikus fék elvén alapuló visszatűző csőlafettával vannak ellátva. Az ágyúk pár hét alatt készen lesznek és a jövő hóban megtartják az utolsó próbákat, amelyeken egy acélcsővíz és merev lemezleltájú ágyú is részt vesz. Összesen hét ágyút fognak kipróbálni egy új bizottság előtt, melyet csak ezután alakítanak meg.

Tiszta István üdvözlése. Nyitra vármegye szabadalvópártja nevében *Selyovszky Gusztáv* pártelnök meleg szavakkal üdvözlötte gróf *Tiszta István* miniszterelnököt. A miniszterelnök táviratilag mondott köszönetet és hangsúlyozta, hogy az üdvözlést a szabadalvópárt zászlaja alatt való szállás soraközös újabb örvendős jelenék tekintti.

Választási mozgalmak. Nagy-Szűcsölő táviratozzák: A hétfőre kitűzött képviselőválasztás a beállított kemény hideg következtében előrehatárolt csak kevés választó részvételével fog lefolyni, mert nincs olyan nagy helyiség ahova a választókat elhelyezhetnék. A választás kimenetelét iránt ezideig alig lehet tájékozódni.

Tapolcáról táviratozzák: *Makyalay Géza* földművelésügyi államtitkár ma mondta el nagy választóközönség előtt programbeszédét. Az államtitkár innen Kővágóórs felé folytatta körutját. Ugyancsak ma jelelték *Mérey Lajos* nyitrai ügyvédet Szederkényi-párti programmal. Programbeszédét 12-én mondja el Tapolcán s innen körutra indul.

A rimaszécsi választókerületben a függetlenségi-párt *Draskóczy László* földbirtokost jelölte.

KÜLFÖLD

Az olaszok monárkiánk ellen. Minden várakozás ellenére az olasz közvélemény egyszerre nincsen megelégedve azzal, hogy a macedóniai osondorság parancsnokává olasz tábornokot neveztek ki. *Szarájov Boris*, a macedon lázadás vezetője, egy olasz újságíró előtt úgy nyilatkozott, hogy Ausztria-Magyarország azért ajánlotta egy olasz tábornok kinevezését, hogy Olaszországot lehetetlenné tegye Albániában és e célból pénzajánlásokkal is megvesztegeti az albán törzsfőnököket. *Szarájov* hazugságait felkapta az irredentista sajtó és most azzal is izgat monárkiánk ellen, amiben minden józan ember Olaszország balkáni érdekeinek elismerését látja.

Egy olaszai képviselő kitasítása. Párisból és Strassburgból érkezett táviratok jelentik: *Delsor* elzászi képviselőt, mikor *Luneville*ben 800 önjelű közönség előtt előadást akart tartani, Franciaország területéről kitasították. A jelenlévőket rendkívül felizgatta ez az erőszakos intézkedés és csak *Delsor* kérésére mondták le a lármásabb tüntetésről. De úgy látszik, hogy az eset tulón a helyi szenzáció keretén, mert mint párisi táviratokból kitűnik, *Corrad des Essarts* nacionalista képviselő már jelezte, hogy a képviselőházból interpellálni fog *Delsornak* kitasítása ügyében. *Corrad des Essarts*, ki *Delsornak* személyes jóbarátja, azt állítja, hogy ő maga kérte fel *Delsort* az említett előadás megtartására, melyben egy *lunevillei* kápolna bezárásáról mondtatja volna el véleményét. A *Meurthe-et Moselle* megye előjárója, látván azt a felháborodást, melyet intézkedése keltett, igazolja magát és azt állítja, hogy brite szerint *Delsornak* előadása ki pap is egyuttal, a kongresszusi törvény ellen irányult volna, minekfolytán azzal az indoklással utasította ki, hogy mint német polgár nem vehet részt nyilvános francia gyűlésen, minthogy ez a közbiztonság veszélyeztetését jelentené. A nacionalista lapok természetesen nagy izgatottsággal tárgyalják az esetet és a leghevesebb támadásokat intézik a kormány ellen, melynek azonban annál is kevésbé fog a nagy hü-hó ártani, mert a radikális lapok tulajdonképpen nagy része helyesli a *lunevillei* intézkedést.

Az orosz-japán háború.

Budapest, január 9.

A legellentétebb tartalmu táviratok kergetik egymást és meglátszik rajtuk az erőlködés, melylyel a mögöttük állók a béke reményébe vetett hitet fenntartani igyekeznek. De nagyon elfogultnak kell annak lennie, aki nem veszi észre azt az ellentétet, mely a különféle követelések és diplomaták állítási és a szózatok mögül kibukkanó tények között fennáll. A szavak szerint ugy Japán, mint Oroszország epedve ábítózza a békét, de mind a két hatalom tettei és intézkedései a háboru elkerülhetlenségét hirdetik. Mert mi értéke van annak a *berlini* hírek, hogy az oroszok válaszejgyezke az első, melyben az orosz kormány igazán messzemenő koncessziókat ajánl *Japán*nak, ha a tokiói jeleptések egybehangzóan konstatálják, hogy Japán elégtelennek tartja ezeket az engedményeket? De nemcsak Japán, hanem minden józanul ítélő ember is csak guyny-kafveti Oroszország részéről az engedmény kifejezést, ha tartalmaz közelebből megvizsgálja. Ez az engedmény ugyanis abból állana, hogy Oroszország hajlandó volna a japán befolyásnak Dél-Koreában tért engedni, de viszont 6 Észak-Koreában követelné magának ugyanezeket a jogokat. És mi történne Mandzuriával? Az maradna, mint ma, orosz kézben. Vagyis az orosz hatalom két oldalról vetne gátat a japán terjeszkedés politikájának. Valóban, esodálatos diplomácia kell ahhoz, hogy ezekben az „oncolmányokban” lássa a békés kibontakozás lehetőségének alapját. Nem a japán közvélemény elvakultságát, hanem józanságát jelenti tehát az a körülmény, hogy az egész japán sajtó a legenergikusabban a háboru követeli, és hogy a japán kormány minden pillanatot hadikészülődésre használ fel, hogy a Genuától elindult két páncéloshajó, Nápolyban ágyukat és háboru-anyagokat fog felvenni, *Cincinnati*ban pedig rengeteg mennyiségű lovat vásárolnak össze a japán úgynökök. Oroszország is megfellelően illusztrálja intézkedéseivel, ugynevezett békés szándékairól kiadott jelentéseit. Egyebek közt tíz vasuti kocsit elfoglaló, dobozba rakott huskivonatot rendelt ugyancsak *Cincinnati*ban és *Port-Artur*ól több hajót indított utnak a nyilt tengeren lévő cirkáló-flottájának megerősítésére. Ami, minthogy japáni hajók is utban vannak Japán felé, azt jelenti, hogy mi-helyest a tárgyalás megszűnik az egymással farkasszemet néző hatalmak között, ez a két hajóhad megütözik. Es ha tekintetbe vesszük a béke-hírek fráziszerű voltát, erre az első összeütközésre minden pillanatban el lehetünk készülv.

Meg vagyunk gyözdöve, hogy a tények szigoru logikájával szemben teljesen kárba fog veszni ugy az angoloknak, mint a franciáknak a békés megoldásra irányuló törekvése és ha Oroszország még mindig habozik, annak egyik főokát abban látjuk, hogy nincs egészen tisztában Kína magatartásával. Nagyon előtérbe lép ugyanis annak valószínűsége, hogy a háboru kitörésének esetében *Kína* nem marad és nem is maradhat semleges. Az oroszoknak meg kell azzal a gondolattal barátkozniok, hogy abban a pillanatban, mikor első ágyuja eldördül, Mandzuria népe is meg fog mozdulni. A kínai kormány hiába erősit, hogy semleges marad, a közhangulatnak nem fog tudni ellentállani. Ez a közhangulat pedig határozottan oroszellenes és japánbarát. Ha tehát a japánok nem elég tisztják lesz, hogy kínai katonák kiképzésére küldjék el, akkor olyan segítséget kapnak, melyet az oroszok már most sem hagyhatnak számításukon kívül. Nagyon valószínű, hogy ebben a számításban gyökeredzik az orosz kormányok tévovázása, és ha van a békés kibontakozásnak lehetősége, ugy ebben az irányban bizonyára a kínai szempontnak lesz orosz részről a legdöntőbb befolyása.

London, január 9.

Báró *Benckendorf* és *Hajashi* ma délután a külügyminisztériumban felkelesték *Lansdowne* külügyminisztert. A tanácskozásnak diplomáciai körökben nagy fontosságot tulajdonítanak. *Lansdowne* még egy utolsó kísérletet tett a konfliktus békés kiegyenlítésére, de eredmény nélkül. Oroszország tagadja, hogy Japánnak joga volna Kína érdekében fellépni. A *Central News* szerint most már Oroszország meg fogja szakítani a diplomáciai érintkezést Japánnal és a háboru elkerülhetetlen.

Philadelphia, január 9.

A *Philadelphia Record* jelenti: *Japán* biztosította magának a 22 esomó gyorsasággal járó *Medisidje* nevű török cirkálóhajó opcióját. Nevezett cirkálóhajó a *Crompi*-hajógyárban készült. *Japán*

tullicidálta az Oroszországtól ajánlott 2½ millió dolláros árat.

Port-Said, január 9.

A *Diana* angol cirkálóhajó lepecsételt parancsal elindult Kelet-Ázsiába.

New-York, január 9.

A newyorki *Tribune* vezéroiikkében utal arra, hogy az orosz-japán vitás esetet a *hági választott bíróság* elé kellene terjeszteni. Hír szerint a nevezett vezéroiikknek némi fontosságot tulajdonítanak, mert eselleg Washington inspirálhatta. Nevezett lapnak azt táviratozzák Washingtonból, hogy Roosevelt elnök nem akar közvetítő szerepet vállalni az orosz-japán kérdésben bár, ahogy a két nemzet tudhatja, szívesen megteszi azt, ami erejéből kitelik de valószínű, hogy a két nemzet mindegyike visszautasítaná a beavatkozást.

Páris, január 9.

A *Havas*-ügynökség jelenti Tokióból: A japán kormány késébevonja, hogy legközelebb expedíció indulna Koreába. Ez a cáfolat, ugylát-szik, arra akar rámutatni, hogy az orosz jegyzék már elismeri Japánnak Koreában való tulsulyát.

New-York, január 9.

Tokiói távirat szerint Japán elhatározta az Oroszországgal való tárgyalások folytatását. *Nincs megelegetve* az orosz követelésekkel, azonban nem tartja magát feljogosítottnak az ultimátum kitűzésére vagy a tárgyalások megszakítására. *Japán még egyszer meg fogja kísérteni a tárgyalást, mielőtt erőszakhoz folyamodnék*, hogy az orosz előterjesztések megváltoztatását elérje. Hír szerint a tárgyalások néhány hétig tartanak. Valószínűtlennek tartják, hogy a közbeeső időben megzavarják a békét.

HIREK

Asszonyok csatái.

Ma reggel a hirdető-oszlop előtt álltam meg. Egy nagy sárga plakáton mosolygó arcu, nagykalapos hölgyet láttam, amint a pezsgős-palaecon lovagol olyan lenge ruhában, hogy okvetlen aggódnom kellett egészségéért.

— Bocssáson meg, asszonyom — mondtam gondosan — de ön okvetlenül tüdőgyulladást kap ebben a rettentő hidegben.

Rám sem nézett, csak mosolygott s észrevettem, hogy a mellette lévő plakátra kacint, amelyen egy cigarettapapirgyáros hirdette áruit. Erre a plakátra csinos arcu, cigarettázó francia tiszt volt festre.

Ők ketten képezték az előkelő világot ebben a plakátárasságban. Elegánsak és vidámak voltak mindketten s kacagva türték a nagy hideget, mintha pezsgő verük pótolta volna ruháik lengességét. Elfordultam tőlük s hirtelen ez a szám villant a szemem elé: 309. Egy kis, igénytelen plakát volt fölírva ez a szám, éppen a pezsgős asszony lábai alatt s szinte megdermedtem, mikor elolvastam a címét:

— A munkaközvetítő hirdetése. Háromszázkilenc nő, aki ide össze van gyűjtve a munkaközvetítő-intézet plakátjára. Bizonyosan nagyon fázna ebben a nagy hidegben, hisz mindössze három szobájuk van. Az a három rovat, amelybe a plakát be van osztva, ilyenformán:

Szakma	Korok	Nyer

A szakma rovatban ez volt írva: különböző női iparágak. Mellette jobbról, a keres rovatban ez a szám: 309. A nyer rovatban pedig ez: 10. Ez annyit jelent, hogy ma,

december kilencedikén reggel, Budapest 309 olyan stikkelő, fehérmű-varrónő, masamód és hasonló munkásnő van, aki keres, kenyeret, egy kis megélhetést keres. De csak tíz van olyan, akire a piacra várnak, akinek munkát adnak s akinek jut egy kis kenyér.

— Bocsássanak meg, hölgyeim — mondom résztvevően — de önök valamennyien tudgyulladást kapnak a nagy hidegben. Hiába is várnak itt a szerencséjükre. Ebben a rovatban hiába várnak. Talán hallották már, hogy éppen ma halt meg éhen egy barátjátok? Egy öreg, nagyon öreg asszony.

A számok mintha mosolyogtak volna ezen a beszéden s a százásokat jelző szám kissé sértődötten mordult rám:

— Ön téved. Azt hiszi úgy-e, hogy mi valamennyien olyan nagyon szegények vagyunk?

— Azt.

— Nem. Sokan közülünk jómódu polgárosszonyok, akik szépen meg tudnak élni a férjünk keresetéből. Csak hogy mi egyebet is akarunk, mint élni. Szórazokozni is és szép ruhát is.

— Érttem — feleltem. — A szórazokozásra s toalettre kell tehát az a pénz, melyet kalapdiszítással, himzéssel s egyéb munkával meg akar szerezni.

— Ugy van. Mi becsületos polgárnők vagyunk s inkább dolgozunk s a rovatban állunk, semminthogy a pezsgős-palackon lovagolva keressük meg a melléjvedelminket.

— Engedjék meg, hölgyeim — mondtam — hogy polgárrényük előtt kalapot emeljek.

Tetszett a dolog s valóban kezdtem többre becsülni a rovatban állókat, mint azt a hölgyet, aki még most is ott kacérkodott a francia tisztel. De azért nem láttam tisztán a dolgot. Háromszázkilenc nő keres foglalkozást Budapestén s ezek közül csak tíz találhat munkát. És a háromszázkilenc mind polgárosszony, akinek nincs szüksége a keresetre, csak szórazokozására keres. Mi ennek a nyitja?

Ez egy érdekes fejezete a munka történetének. Egy darab gazdasági és kulturtörténete az átalakuló és forrongó Magyarországnak, amely most válik kapitalista országgá s amelyben nincsenek biztos vonallal elválasztva még a proletárok a többi gazdasági osztályoktól. A polgárosszony imé proletárrá válik, hogy szórazokozására pénzt szerezzen, hogy izlésével e kézi ügyességével megtarthassa azt a látszatot, megszerzhesse azokat a ruhákat s megjelenhessen azokon a helyeken, amelyekben és amelyeken a jómódu polgárnők megjelennek. Ez az egyik fajtája a félproletár munkásnőknek. A másik az, amelyről jobb nem is beszélni. Az, amelyik a pezsgős-palackon lovagol és a francia tisztel kacérkodik vagy akármilyen más tiszttel, sőt a civil urakat sem veti meg. A félig proletár asszonyt megilleti az a tisztelet, amely minden embert megillet, aki részt vesz ennek a világnak gazdasági életében mint termelő. Bátran kezethet neki csókolni, ha egy kissé érdekes is a keze. A munkája tiszteletreméltó s miáltal a tüt forgatja vagy finom izléssel illatos csokrot tűz asszonytársa kalapjára vagy pongyolájára, igazi munkát végez. Hanem a munkájának nincs nemes célja, mert többet akar, mint amennyi megilleti, mutatni akar olyant, amihez természetesen módon nem juthat. S a gazdasági élet rideg következetessége bosszút is áll ezért a természetellenességért. Bosszút áll azon milliókon, akik szürke arccal vonszolják végig testüket az élet örömtelen, porral és szennyvel borított utain. A polgárosszonyoknak szórazokozás

munka, a proletárnőknek: kenyér. S a szórazokozás viadala kél a kenyérért küzdővel, a kalácsra való vágyakozás hadat izen a kenyérhez való jognak, a több viaskodik az éléggel. Rémületes és irtó konkurrencia fejlődik ki a két tábor közt, sokszor kegyetlen és lelketlen küzdelem. Ákinek csak több kell, mert a szükséges amugy is megvan, az könnyen árus a vásárlban. Az árakat rontja s nem becsüli meg éléggé a munkáját. Az a polgárnő, aki félkezével eloroz egy falatot a munkásnőtől, a legveszedelmesebb konkurrencia s a legféltelenebb is. A modern asszonyok csatája ez, egy szörnyű és lelketlen viadal egymás ellen, amelyről csak kevesen tudnak, mert csak kevesen látják a küzdelem nagy arányait.

A budapesti nőikézimunkásnők, főleg a himzónők, varrónők, kalapdiszítónők ugyszólván teljesen elveszítették konyerüket. A kispolgári asszonyok győztesek lettek a velük vívott küzdelemben. Több izlésű volt, éppen annyi ügyességük és nem szorultak rá a keresetre. Ez diadaluk titka.

De a harcmezőn sápadt, lerongyolt és beteg leánykák maradtak a vesztések. Olyanok, akiknek nincsen semmijük s akik tépelődve, gyötörődve ülnek ma még a külvárosi házak órnakáisaiban s vívják a második harcot önmagukkal. Holnap már elvesztik ezt a csatát is, s néhány nap múlva cinikus mosolygással így mondják el egy nagy, rettenetes gazdasági harc leányosan megfogalmazott történetét:

— Hát úgy volt, hogy először az alsó plakát számai közt voltam én is. Ott nem lettek meg. Lettem hát szines plakát s most ott találhat minden hirdetőszalpon s minden uccszögletlen. Pezsgősüvegen lovagolok és kacérkodom a tisztekkel.

És hiába mondjuk aztán nekik:

— Az istenért kisasszony. Vigyázzon! Tüdőgyulladást kap.

G-a.

Budapest, január 9.

— BUDAPESTI NAPLÓ. December 31-ikén új előzetes nyit a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előzetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hírek. Kosuth' Ferenc gégehurut-betegségben szenved. ami öt pár napig akadályozni fogja a képviselőház ülésének látoga ásaiban. — Semsey László országgyűlési képviselő, hosszas betegségéből felépülően, ma jelent meg először a képviselőházban, ahol szíves üdvözléssel fogadták.

— Az orleansi hercegi pár Angliában. Londonból jelentik, hogy Fülöp Orleansi herceg és felesége, Mária Dorottya Icherceg: a minap Magyarországból Angliába érkeztek s február elsőjég Wood-Nortonban a herceg kastélyában fognak tartózkodni. A chartrisei, montpensieri, guisei és luynesi hercegek és az egykori francia királyi családhoz hű arisztokrata családok tagjai Wood-Nortonban vendégek az orleansi hercegnek. A kastélyt körülvevő erdőségben nagy vadászatok folynak. Angliából az orleansi herceg és neje Lisszabonra utazik a portugál király és királyné látogatására s onnan Willemuriquebe, a párisi grófnőnek Cadiz közelében lévő kastélyába.

— Az angol királyi látogatásban. Londonból táviralozzák, hogy Edvárd király az idén meglátogatta Vilmos császárt Berlinben. Német politikai körökben már a letűnt esztendőben várják az angol királyt, annnyival is inkább, mert Ferenc József királyt is meglátogatta. Beavatott körökben a berlini látogatás elhalasztását úgy magyarázzák, hogy Edvárd király nem akarta Vilmos császár látogatását rövidebb idő után viszonzni mint amennyi idő IL Vilmos látogatásáig elmul. Valószínű, hogy Edvárd király meglátogatta György királyt és Keresztély dán királyt is, de ezek a látogatások csak magánjellegűek lesznek. A berlini látogatáson kívül hivatalos látogatást az

idén egybeitt nem tesz az angol király, s így alaplatanak azok a hírek, amelyek Edvárd király pétervári és stockholmi utáról szólnak.

— Kohn érsek lemondása. Az osztrák kormány, ugylátszik, nagyon rosszul számított, amikor azt hitte, hogy a szentszék tekintélye elmondhatatlan utóból Kohn Tivadar olmtüzi érseket. Egy római távirat szerint, a szentszék semmiféle ürügyet nem találhat ily érsekes lépésre, mert a vizsgálatilag megbízott kardinális-bizottság semmiféle az egyházi törvényel be ütköző vétséget sem tudott az érsek ellen megállapítani. Nyilvánvaló tehát, hogy a szentszék most már egyebet nem tehet, mint legfeljebb barátságos tanácsot adhat dr. Kohnnak, hogy az általános elkeseredésre való tekintettel, mondjon le. Kohn érsek azonban egyelőre hallani sem akar a lemondásról. Az utolsó szó ebben a kérdésben X. Pius pápát illeti, aki politikai okokból aligha fogja megtenni azt a szíveséget az osztrák kormányának, hogy érsekszákkal távolítsa el Kohn érseket állásából.

— Durman altábornagy nyugdíjazása. Bécsből táviratozzák: O felsége elrendelte gyarmatai Durman Antal altábornagyának, a magyar királyi lötenyészti-intézetek és a királyi horvát-szlavon méntelepek felügyelőjének saát kérésére nyugdíjállományba való áthelyezését. Ez alkalommal neki a lovassági tábornoki címet és a Lipót-rend lovagkeresztjét díjtanul adományozták.

— Betegeskedő királyok. Drezdából azt jelentik, hogy György szász király könnyű bűlés miatt kénytelen a szobában maradni. — Gmundenből táviratozzák: A dán király állapota állandóan jó, de óvatosságól ajánlották, hogy továbbra is vigyázzon magára.

— Roosevelt ellenjelöltjei. Az amerikai elnökválasztás már jóelőre veti az árnyékát. Roosevelt ellenjelöltjei szépen szaporodnak. Azok közt, akik Roosevelt ellen demokrata programmal akarnak fellépni, Hearst ismert lapkiadó mozgolódik a legserényebben. Csak egy alakulnak rendre a Hearst-klubok. A jelölt lapjai természetesen szintén dolgoznak, s azon fáradoznak, hogy a munkásvédelmi egyesületeket politikai munkáspártokká szervezzék, amelyeknek a segítségével aztán a szocialisták szállíthatnák bőven a szavazatokat.

— Idősb Ábrányi Kornél emlékezete. A Kolozsvári Zenekonzervatórium nevében gróf Földi Ákos elnök és dr. Csengeri János titkár az előbbi résztvevőket intézték ifj. Ábrányi Kornélhoz:

A Kolozsvári Zenekonzervatóriumnak 1903. évi december 27-ikén tartott közgyűlése fájdalmas részvétellel értesült arról a nagy és pótolhatatlan veszteségről mely a magyar zene ügyét idősb Ábrányi Kornél szomorú elhunytával érte és elhatározta, hogy fájdalma nemcsak jegyzőkönyvben megörökíti, hanem sz elhunyt kiváló férfit családjának is tolmácsolja. A közgyűlés e megbízást teljesítük, midőn Nagyságodnak, kedves atya elhunytán érzett mely részvétünknek ezenell kifejezést adunk és kívánjuk, hogy az elhunytnak működése példaadó és terükenyítő; emléke áldott neve dicső maradjon a magyar zene történetében.

— Waldeck Rousseau betegsége. Párisból jelentik, hogy Waldeck-Rousseau állapota nagyon aggasztó. Az orvosok holnap konziliumot tartanak hogy megoperálják-e a beteget, aki májdaganatban szenved.

— Magyar nemesség. A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király dr. Margitay József pénzügyminiszteri osztálytanácsosnak és törvényes utódainak a pénzügyi közigazgatás és irodalom terén szerzett érdemeiért a magyar nemességet adományozta margitay előnévvel.

Változások a csendőrségben. A csendőrküldetek vezetésében több változás lesz legközelebb. Értesülésünk szerint Szestey Károly ezredes, a székesfehérvári VI. csendőrküldet parancsnokát Pozsonyba, Cziegler Károly ezredes, a pozsonyi V. csendőrküldet parancsnokát Kolozsvárra s Baboehay Kálmán ezredes, a kolozsvári I. csendőrküldet parancsnokát Székesfehérvárra helyezik át.

— A világtalanok a vakokért. A vakokat gyámoltó országos egyület elhívására a kiképzett vak zenészek holnap, vasárnap délután 5 órakor a Royal-szálló nagyteremében érdekes műsor hangversenyt rendeznek. A hangverseny jövedelmét az egyület céljai javára fordítják. Jevnek a Royalban lévő hangversenyi pénztárnál kaphatók.

— Póttartalékosok bevonulása. A hadkiegészítő parancsnokságok most küldik szét ismét a póttartalékosok behívására vonatkozó iratokat a katonai ügyosztálynak. Ezuttal azokat a póttartalékosokat hívják be, akik 1902. október 1-én vonultak be.

— Változások a rendőrségben. Rudnay Béla főkapitány Smetana György rendőrtogalmazót a főkapitányság bejelentő hivatalának helyettes főnökévé nevezték ki.

MOST JELENT MEG!

ELSŐ ÖSSZEGYŰJTÖTT NÉPSZERŰ KIADÁS!

ÁBRÁNYI EMIL KÖLTEMÉNYEI

Ára díszkötésben, a költő arcképével 3 korona.

Singer és Wolfner kiadása Bpest, Andrassy-ut 10.

— **Bojkott.** Ó, az élet nem tréfa, az élet egy nagy küzdelem — az egész vonalon. Ezt most tudják előkelő angol dalmák, igazí brit hercegnők is. Nekik is tülekedniök kell az élet nagy forgatagában s folyik pedig a harc az amerikai dus örökségek ellen, akik veszedelmes konkurrenciát csinálnak nekik az utóbbi időkben. Kopott cimerű grófok, bárók meg hercegek ott fűt a kópés Britániában szívesen importálják ezt a késő és kellemes tengerentuli cikket, hogy meg-aranyozzák velük az 6 halovány koronájukat. Vagy tán nem is kell olyan túlságosan kopott-nak lenni annak a címernek, mivelhogy elég kecsesgató az is, hogha a dollárok odaát egy kézben felszaporodnak, akkor se szeri, se száma a millióknak, s ezen a terepen Angolhon „hozamányos lányai nem bírják a versenyt az acél-, vas-, arany-, ezüst-királyok, trózsászászárók leányaival. Nem baj a polgári származás sem, azért az angol hercegek nem utasítják el magukat a milliókat, ha kinálkoznak. Mert kinálkoznak. Tudniillik odaát Amerikában meg az az ambició dühöng a yanke-tözsérek között, hogy a leányaiknak a pénzükért rangot, előkelőséget, „született” föjért szerezzenek. Ez pedig ideát terem nálunk, a vén Európában, de érte legzsvesebben mégis Angliába kacsintának át. Könnyebben megériük egymást a gyerekek, a nyelvi közs. Hát ezt a vásárt, úgy látszik, végeképpen megunták már az angol „vérbéli” hölgyek s akciót indítottak az invázió ellen. Szövetséget is alapítottak volna már ilyes cím alatt: *Benzüölt brit hercegnők értesítő egyesülete.* Lehet, hogy nem ez a címe a szövetségüknek, ami végre is nem lényeges részlete a dolognak, de annyit bizonyosnak jelent egy amerikai lap, hogy a harc kétségtelenül megindult és pedig semmi másért, csakis azért, hogy *Roosburg* hercegnét s mindazokata többi amerikai kisasszonyokat, akik a jövőben angolországi hercegnékké akarnak lenni, a társaságban lehetetlenné tegyék, a kebelükből kizárják. Ennyi kikapattant már a dologról, a részleteket természetesen még elföldi az angol exkluzív társaság összetartásának és kötelező diszkreóciójának a sötét fátyola.

— **A tanárok fizetési pótletka.** Az e címen mindenünne felhangzott ama panaszokkal szemben, hogy a fizetési pótletkrendszer alapján az állami tanítószemélyzet hátrányt szenved a többi állami tisztviselőkhöz képest, kétségtelenül illetékes bejéről jelentik, hogy e panaszok alaptalanok mert a jelenlegi rendszertermet, melynek hátrányát a Széll-féle javaslatot képest az összes állami tisztviselők egyformán érzik. A tanári kar, megtartván a fizetési osztály-rendszer, a többiet épp oly mértékben kapja, mint a fizetési osztályokba tartozó többi állami tisztviselő, s ezenfelül megtartja a már kiérdemelt korpótlékok és — további törvényes intézkedésig — a jövőre vonatkozó korpótlékigényt. Az elmaradás a Széll-féle javaslathoz képest kétségtelen maradnának, de ezt a hátrányt éppen a többi tisztviselő érzik jobban, mert a tanárok korpótlékaikat továbbra is megtartják, míg a Széll-féle javaslat szerint az többietükbe beszámítatik. A 16 hivatalos közlés hangsúlyozza különben, hogy most csak a 1903. évre adatolt meg némi ideiglenes fizetésjavulás, de ez még nem vág elbe annak, hogy a kérdés mielőbb végleges rendezés céljából előkészítessék és a végleges rendezés azokat a speciális viszonyokat is figyelembe vegye, melyek a most szóban forgó ideiglenes törvény szük kereteiben nem érvényesülhetnek.

— **Közöltött sikkasztó.** A sváci konzulátus távfiratban értesítette a lökaptánságot hogy *Weismüller* Alfréd telefont önképpel *Frank* hivatalos pénz elisikkasztása után megszökött. A sikkasztó 35 éves széles válu, vörösés bajszos ember.

— **Baleset a budakeszi erdőben.** A budakeszi erdőben a hó 7-én hajóvadászat volt, amely szerencsésül elvégződött. Egy véletlen lövés ugyanis súlyosan megbesbesztette *Szager* Jakab és *Sándor* András bajtákokat. Az utóbbinak az állapota életveszélyes.

— **Jövendő.** Előkelő, gazdag *Bródy* Sándor revüjének új száma is. A mai száma a következő közleményeket tartalmazza:

Mezei Ernő: Az agronómus. — Meddig tart az obstrakció? — Helai Jenő: Willy. — Sz. Sz.: Úgyvéd-gyilkosság. — Bródy Sándor: A király fia. — Melius: A német szociáldemokrácia újje. — Erdős Renée: Kleopatra. — Bövívő-esték. — Brandes György: Bolondok mágnes. — Herman Ottó: Az én édesanyám. — Polanov: Almodán... Amor és a hetaera. — Molnár Ferenc: Rózsák egy sora. — A pápa és a nő. — Matild hercegnő. — Tolstoj Leo: Haború és béke. — Molnár Ferenc: Márkus Géza rajza. — r.: Új nemzedék. — Természettudomány. Benedetti páncéla. A chronophon. A londoni kőd. — A szerkesztő közlései. — Irók torzképcsarnoka. Szomaházy István. Nagy Endre rajza.

— **A Zrínyi Ilona-Kör.** A Zrínyi Ilona-Kör küldöttsége tegnap tisztelt *Bárczy* fővárosi tanácsosnál és kérte, hogy a dohány-utcai polgári leányiskolát Zrínyi Ilonáról nevezzék el. A tanácsos szíves szavakkal ígérte meg a támogatását.

— **Új irodalmi társaság.** *Temesvárott* holnap tartja alakuló közgyűlését az *Arany János Irodalmi Társaság*, amely a dévidéki magyar kultúra és irodalom terjesztését tűzte ki feladatául. A diszgyűlésre Dél-Magyarország egész magyar intelligenciája Temesvárra sereglett, köztük impozáns küldöttséggel a Délmagyarországi Közművelődési Egyesület is. Ma este odaérkeztek *Rákosi* Jenő, *Bercsik* Árpád, *Kiss* József, *Herzeg* Ferenc, *Selők* Zsigmond. A városi színházban *Erdel Hunyady László*át adják *V. Kramer* Teréz vendégserprellésével. A budapesti művésznőt lelkesen ünnepele. Tíz órakor megkezdődött a reggali szövszét bálja, amelyen negyven pár díszmagyarban táncolta a kórnyagart. Utána *Bavát* Ármin szerkesztő házában estély volt.

— **A Dreyfus-pör reviziója.** A Dreyfus-pör reviziójának napirendre kerülése újra felszínre vetette a derék *Eszterházy*, ki évek óta a jól megérdemelt feledés homályába merült. Néhány nappal ezelőtt arról panaszkodott ugyanis egy brüszeli lapban, hogy meghalt ügyvédje, *Cabanès* okmányaiból több levelet *Reinaohn* adott el. *Reinaoh* most kijelenti a *Tempe*-ben, hogy ezeket a leveleket egy autográfgyűjtőtől vette aki azokat *Cabanès*től ajándéka kapt. A *Libre Parole* ebből az alkalomból azt igyekszik bebizonyítani, hogy a szindikátus még mindig működik és többször igyekezett *Eszterházy*tól Dreyfus-mentő nyilatkozatokat kicsikarni. Megjegyzendő, hogy *Eszterházy*nak emittett és a semmitőlészköz került levelei semmi lényegest nem tartalmaznak. A tábornoki törzskar pártjának egykori vezetői mindamellett nagyon nyugtalanoknak és *Rocheort* kijelenté az *Intransigent*ban, hogy személyes hadjáratot indít *Targe* kapitány ellen, aki a hadügy-minisztériumba lévén beszoiva, revidálta a Dreyfusre vonatkozó aktákat és így előkészítette a reviziót. Az anti-Drey usardok a legkülönfélébb fenyegetései azt igyekeznek elérni, hogy megtudják, milyen alapon indítják meg a reviziót, hogy aztán, mint *Rennes*ben, a tárgyalás napján azzal hozakodjanak elő, hogy semmi újat nem süttöttek ki. De a revizió barátjai nem hagyják magukat rászédni és mélyen hallgatnak. Sőt az igazságügyminisztériumban kijelentették, hogy a revizionális eljárás sokkal hosszabb ideig fog tartani, mintsem előre sejtették. A nyilvános tárgyalásra aigha kerül busvét előtt a sor.

— **A Nemzeti Múzeum látogatása.** A Magyar Nemzeti Múzeum igazgatósága ma *Szalay* Imre igazgató vezetésével tartott gyűlésen elhatározta, hogy javaslatot terjessz a kultuszminiszter elé, melyben a Nemzeti Múzeum hivatalos óráinak a meghosszabbítását ajánlja. A javaslat szerint a Múzeum olvasóterme reggel kilenctől délután negyig, a többi osztály pedig csak délután háromtól ötig, vasárnap kilenctől egyig lenne nyitva. Az új rend valószínűleg már a jövő hónapban lép életbe.

— **Allamvasuti Alkalmazottak Egyesülete.** Ha a tervezők onzeilen buzdokodását az ügyhöz méltó érdeklődés támogatja: nemcsak a közönséges szervezethez foglalja az *Allamvasuti Alkalmazottak Egyesülete* a magyar vasutasok érdemes tesületét. Erre a szervezetre szükség van. Legjobban maguk a vasutasok tudják és érzik, hogy az erők összehatása teremhet csak sikert. Ennek az alakuló egyesületnek pedig nincs más célja, mint az, hogy a vasutasok összességét — a legelőbb hivatalnoktól kezdve a legalsóbb rangú szolgát — társadalmi szervezettel egyesítse, amely a vasutasok minden jogos igényeinek érvényét önjai szerezni. A Magyar Közérdek mai számaiban közli az alakuló egyesület alapszabálytervezetét. Ez érdekelte az alapszabályok elolvasása után köztégykülvil tömegesen jelentkeznek, hogy mennél előbb dolgozzák a vasutasok régóta nélkülözött, jelentős hivatalos grémiuma.

— **A túszoltás a közigazgatási tanfolyamon.** A belügyminiszter, mint a hivatalos lap is közli, meghagyta, hogy a túszoltást a közönségi közigazgatási tanfolyamokon az idén is negyven órát tanítsák. Előadókul a belügyminiszter a következő országos önközségi szakszabályokat nevezte ki: *Breuer* Sziard, *Barabás* István, *Lukács* Gyula, *Markusovszky* Béla, dr. *Szily* József, *Szabó* Gyula és *Vida* Pál.

— **A gyermek betegsége.** A gyermektanulmányi bizottság ma délután látogatott ilést tartott az újvárosi háza közgyűlési termében gróf *Teleki* Sándor előnkölte alatt. Az ülésen *Váradi* Zsigmond tanár tartott érdekes előadást *A gyermek betegség* címen. Az előadást nagy tetszéssel fogadták.

— **Tuberkulózis.** Most lép a második évfolyamba a *Budapesti Szegényorsos Tüdőbeteg Szanatórium-Egyesület*nek ilyen című lapja, amelynek célja védekezésre ösztöníteni a közönséget a tuberkulózis ellen és ismertetni a védekezés módjait. A lapot dr. *Kuthy* Dező, a Szanatórium főorvosa és dr. *Tauszk* Ferenc a Szanatórium Egyesület titkára szerkesztik a legkiválóbb szakírók közreműködésével. Az új évfolyam alkalmazás a szerkesztőség ezután is előfizetésre hívja föl a közönséget. A *Tuberkulózis*nak, mely havonta egyszer jelenik meg előfizetési ára egy évre 1 korona, mely összeget a Szanatórium-Egyesület titkárságához, (Andrássy-ut 46. sz.) vagy az egyesület pénztárhoz (Vigadó-ter 1.) küldendő.

— **A váci rablógylkosság.** A váci postablás ügyében még mindig nyomoz a csendőrség és fővárosi rendőrség, de eddig nincs semmi pozitív eredmény. A váci csendőrkörlet verőzök ki rendeltetése némi nyomra akadt. Ennek a nyomnak a fonalai a fővárosba vezetnek s azért az este két csendőr Verőzököt Budapestre jött, kérve a rendőrség támogatását. Az ügyeletes tisztviselő kirendelt erre két detektívot, akik azután elindultak a csendőrökkel a nyomozásra.

A rablógylkosság ügyében megindított nyomozás eddig a következőket derítte ki: A rablógylkosság közvetlen Nógrád- és Pestvármegyék határán lévő Katalin-puszta mellett történt, Pestmegye területén. A támadók az országot mellett lévő árokban lesték a postát s mikor az az ott lévő kereszt előtt elhaladt, revolverlövészekkel fogadták. Csilliket három, Szaunter két revolvergolyó terítette le. A gylkosságot két ember követte el, ami abból is kifűnik, hogy a Csillik testében talált golyók 13 milliméter, a Szaunter testében találtak pedig csak 9 milliméter nagyságúak. A támadók ezután lehnáltak a kocsiról Szauntert s két baltacsapással szövszák a fejét. Holttestét ezután bevonszolták az árokba. Csilliket meg a postakocsin bevitték a közeli dűlő-utra s itt dobták le. Csillik fejét tizenegy baltacsapással verték szét. A postakocsit ezután a szántó-öldön keresztül áthajították az erdőszélig s Nógrádmegye területén fosztották ki. A kocsiból elvittek 3860 korona készpénzt. A kocsitűlés alatt lévő vasládát is fel akarták törni, de ez nem sikerült. A vasládá tetején vérvnyomok látszanak, amiből azt következtetik, hogy az egyik tetes a vasförgésen megebezte a kezét. A váci postaszállító este 49-kor tette meg a jelentést a kocsit elmaradásáról. A csendőrök kocsira ültek s úgy mentek keresésére. Az országot, a kereszt előtt találtak az első vérvnyomokat s így akadtak először Szaunter holttestére. Szaunter a gylkosság napján Rétsgáton járt, ahol tartozása fejében 500 koronát lefizetett. Félóra keresés után találtak meg Csillik holttestét. Ezután a csendőrök a Katalin-puszta postabíróját verték fel s tizenkét béresei indultak a postakocsit keresésére.

Ejféltájban akadtak rá az erdőben a kocsira. A nyomozás adatai szerint a postakocsit még a rendes időben hagyta el *Stendehely* nógrádmegyei községet. Este 7 óra 8–10 perokor haladt el a kocsit a Katalin-puszta mellett. A pusztai csárdásné és leánya látták a fűlomblyban az országoton tovarobogó kocsit, amelyen akkor még Csillik és Szaunter ültek. Így bizonyos, hogy a gylkosságot már Pestmegye területén követték el. A helyszíni szemle eredménye alapján az ügy a pestvidéki törvényszék hatáskörébe tartozik, mert a súlyosabb deliktum, a gylkosság ennek területén történt s csak a kisebb, a rablás Nógrádmegye területén. Ezelőtt két évvel Nógrád-Vadkert és Rétsgát között hasonló módon rabolták ki a postakocsit, megölve a kocsist. Ennek a postablásnak a tettese még máig is ismeretlen. A pestvidéki ügyézség most arra a postablásra vonatkozó iratokat is beszerzi, mert alapos a gyanu, hogy ezt a rablógylkosságot is az akkori tettesek követték el.

— **Ingysakenyér.** A szigorú tél napok beálltával hírtelen lellendit a Podmaniczky-utcai kenyerebolt forgalma. Tegnap 7986 adag kenyert osztottak ki. A kenyérszállás részére a bizottsághoz a következő adományok folytak be: *Schwarz* Jankóka 5 K., *Hagara* János 6 K. és *Klein* Aladár 50 K.

— **Farsang.** A farsang elit-bájlai sorozatát fényes sikerrel nyitotta meg ma a *Jogászudl.* A Vigadóban zajlott le a díszes mulatság, amelyre *Agárdy* Béla jogászkerelőt szerzett.

A szatmári evangélikus református egyházmegyei lőkészti és tanítói gyámintézete február 6-án szombaton segélyalapja javára tónomulatságot rendez az Otton-Körben. A rendező-bizottság elnöke *Hieronymi* Károly kereskedelmi miniszter, dr. *Chorin* Ferenc főrendházi tag és *Luby* Géza országgyűlési képviselő. — **A Budapesti Katholikus Kör** (Molnár-utca 11. sz.) január 18-án, szeroán este tizedfél órakor táncostét ad. Jegyek csak meghívó előmutatása mellett váthatók a kör helyiségében. — **A Hársfűgyűjtők Jótékonyági Egyesülete** január 16-án, szombaton sz Adria-szállóban tónomulatságot tart. — **A Budapesti Ástalos Ipartestület** február 14-én zártkörű táncostét rendez a *Törzsvárosi Kaszinóban*.

— **Eltűnt.** *Lukács* Etelka tízéves iskolásleány 4-ikén elindult a gróf *Károlyi*-utóban lévő iskolába és azóta nyoma veszt.

— **Elégett család.** *Temesvárról* jelenté tudósítónk: *Borzalmas* katasztrófa áldozatává lett *Velkovic* Milén temesmegyei birtokos családjával együtt. Feleségével és három gyermekével együtt egy szónaszékén a tanyájára ment. Utközben cigarettájától meggyulladt a széna, csakhamar felcsaptak a lángok, mire a lovak megokrosodtak és elrohantak a szekérről. *Velkovic*ot és gyermekét megszenesedve találtak meg egy árokban, a felesége súlyos égési sebeket szenvedett a élet-halál között lebeg.

— **Eremits végrendelete.** Ma hirdette ki a *kikindai törvényszék* Eremits Pál végrendeletét, amelyben az elhunyt általános örökösévé sógorát, *Prékajsky Pétert* teszi. Özvegyének az ingatlanok hasznélvezetét hagyományozta. Az özvegy a végrendelet kihirdetésekor azonnal kijelentette, hogy a *végrendelettel* *perrel fogja megtagadni*. A végrendeletben jótékony hagyomány nincs.

— **A hóhér önélete.** Deibler az a hóhér, akinek önélete van, s ennek ugyancsak erőlyes nyilatkozásban adott kifejezést. A párisi *Actionban* Gustave Téry támadást intézett Deibler ellen. Erre a támadásra válaszolt Deibler a következő "sorokban":

Téry ur megtámad engem és két munkatársamat (értsd próbék!), hogy a huszadi században még vannak állatias emberek, akik még mérszólhatnak. Nem akarom levélben felvilágosítani a tudós professzor urat, hogy a *halálos ítéletet támadja és nem azt, aki végrehajtja*. Ha nem gyáltszott volna, akkor a legnagyobb örömmel világosítottam volna fel arról, hogy *nem vagyok hűve a halálos büntetésnek*. De élni csak kell! Téry ur eltejeji, hogy épp oly tisztellett tartozik nekem, mint az állam bármely szolgájának. Megsértett becsületemben hivatalom teljesítéséért, ezért *vágalmasz* miatt bepanaszolom.

Bizonyos, hogy ilyen polémia nem igen esik meg mindennap.

— **Házasság.** Tegnap vezette Zalaegerszegen oltárhoz dr. *Skubics* Ödön szolgabíró dr. *Háry* István megyei orvos leányát, *Lenkét*.

Reitszám Rezső székesfehérvári tisztviselő oltárhoz vezette *Cieminsky* Ilona Avelina kisasszonyt, öz. *Cieminsky* Jenőné leányát.

Halász Bertalan sárospataki kereskedő eljegyezte *Feuerlicht* Paula kisasszonyt Ungvárt.

Wechsler Samu miskolci kereskedő leányát, *Bertát* eljegyezte *Dick* Armin rimaszombati nagykereskedő.

— **Betörés a rendőrségen.** Mulatságos Betörést követelt el egy jóhumoru betörő az *ungvári* rendőrségen. Rendőri egyenruhát öltött magára és a pénzközlőség irodáiban, melyeket a rendőrségi laktnyától csak egy folyosó választ el, kezdett nyugodtan dolgozni, sorra felélesztvén az íróasztalok fiókjait. Időközben két rendőr tért be a hajnali őrzőatról és a fény nyílt ajtón kiszűrődő világosságban megpillantva az egyenruhás alakot. Őt rendőrtársnak képzelve kedélyes *ku* kiáltással üdvözölték. A környomont gazember nem jött zavarba és feszelen *ku*val viszonzta a reggeli üdvözlést. Míg azonban a rendőrök a folyosó végére értek, a betörő az utóára nyílt ablakon keresztül kerekelt oldott. Még most se jutottak nyomára.

— **Fővárosi Orfeum.** A *Vénusz a földön* című Linke-operete esténként zsufolt házak előtt kerül színpadra. Az új januári műsor kiönlegességei egytől-egyig kiönnek. A *Tarka szinpad* bohózata is rendkívül mulattató.

— **Vidéki hírek.** A *székesfehérvári* katolikus kör új helyiségében ma volt az első bál, amelyen mezejével a védnökön Erzsébet Amália főherozegnő is férjével, Liechtenstein Alajos ulánuskapitánnyal. — *Béthy* Pal beregi főispán beiktatója e hó 28-án lesz. — *Nagyvárad* város díszes új *sékházát* holnap avatják lel ünnepelesen. Délelött díszközgyűlés lesz, melyen az ünnepi beszédet *Rimler* Károly polgármester tartja. Délelben *Szemesványi* püspök 200 teritékes ebédet ad a város tiszteletére. Délután a villamosművet veszik át. Este a színházban díszelőadás lesz.

— **Társasutas a Riviérára.** Amíg nálunk hideg köd gomolyog a tél levegőben és nyomasztó sulya a ránehévedik az emberek lelkére, a Riviéra csodaszép vidékein verőfényes, tavaszi napszár, virágai és madardal közszónti az érkezőket. Nizza városában pedig erősen készülődnek a tarsiangi ünnepekre, amelyet évről-évre nagyobb fényvel szoktak megtartani. Ebből az alkalomból a Központi Menetgyűjrodó társasutazást rendez a Riviérára. A részvevők február 2-án indulnak utnak és utközben egy-egy napig *Velenében*, *Milanóban* és *Genában* tartózkodva a városok nevezetességeit tekintik meg. Február 6-án érkeznek *Nizzába*, ahol másnap, vasárnap lesz az ünnepi kocsik, lovasbandériumok és álarosok nagy telvonulása, konfetti és szerpentin dobálás fátylányment, kivilágítás és a tarsiangi vidámság egyéb kiváló programpontja. A nizzai négy napig tartó kocsalatt a társasutasas tagjai kirándulásokat tesznek a Riviéra bá os partidékén — többször hajón is — *Monte-Carlóba*, *Monacóba*, *Mentonba* és *San-Remoba*. A részvételi díj az I. osztályban 650 korona, a II. osztályban 460 korona, amely összegben nemcsak a teljes ellátás, hanem minden egyéb mellékes költség is bentfogaltatik. Készletes utiterv a *Központi Menetgyűjrodóban* (Vigadó-tér 1. szám alatt) kapható.

(x) **Kerpel-készítmő jóságát** igazolja sok külföldi rendelés és elismerőlevél. A kezét 3 nap alatt báronysimává és hóhérré teszi. Üvege 90 fillér. 4 üveget Iranko küld: *Kerpel-gyógytár* Budapest, Lipót-kört 28.

(x) **Ki akar egyéves önkéntes lenni?** Bővebb felvilágosítást *Lichtblau* A. debreczeni katonai előkészítő-tanfolyamának hirdetése ad.

FŐVÁROS

(*) **Tanácsosok beosztása.** *Halmos* János polgármester a mai nap folyamán *Almády* Géza tanácsost saját kérelmére a kilencedik, vagyis a közjótékony-sági ügyosztály élére állította, a közlelmzési ügyosztály vezetésével pedig *Melly* Bélát, az unjonan megválasztott tanácsnokot bízta meg, aki hosszabb ideig teljesített már szolgálatot ebben az ügyosztályban. A polgármester egyben megbízta *Almádyt*, mint a színházvizsgáló-bizottság elnökét, hogy a miniszteri leirat alapján azonnal kezdje meg a színház megvizsgálását.

(*) **Villamos megállóhelyek reviziója.** A kereskedelmi miniszter elrendelte a villamos vasutak megállóhelyeinek revizióját. A városi villamos vasut a tanácsosoz intézetti előterjesztésében kijelenti, hogy nem kíván semmi újítást. A *közveti* vasutársaság azonban több megállóhely eltörlését, másoknak pedig föltételesekké való átalakítását kívánja. A beisó körüti vonalon meg akarja szüntetni a muzeum-utcai, király-utcai és a London-szálló előtt levő megállóhelyeket, föltételesekké akarja átalakítani a Királyi Pál-utcai, hajnal-utcai és alkotmány-utcai megállókat. Az upesti vonalon három megállókat akar föltételesekké átalakítani. A Ke-repesi-uton meg akarja szüntetni a Kazinczy-utcai, Szentkirályi-utcai, alsóerdősori és kenyérműz-utcai me állókat, a kőbányai vonalon három megszüntetni, három föltételesekké átalakítani, az Orozy-ut-i vonalon kétöt megszüntetni, egyet föltételesekké alakítani, az Előnk-utcaiban valamennyit föltételesekké átalakítani, az Üldö-uton négyet föltételesekké átalakítani, a köz-vágóhídi vonalon négyet megszüntetni, egyet föltétele-sen á a aktanti, a oszmöri-ut-i vonalon három föltételesekké átalakítani és a külső kiránduló-vonalokon minden kisebb megállóhelyet föltételesekké kíván átalakítani.

SZÍNHÁZ, ZENE

** **Nemzeti Színház.** A *Messias*, *Fényes* Samu szomorujátéka, ma egy kis szerepváltozással került színpadra: *Lucencia* szerepét a gyöngékedő *B. Lenkei* Hedvig vette T. *Vizvári* Marika játszotta, aki már a *Rabszolgákban* is helyettesítette a beteg művésznőt. A szerep gyöngéd, puha színein ő sem változtatott. Ő is a názáreti Jézusban rajongva hívó hajadont tüntette föl, akiben ez a szelid de mély érzés minden más emberi indulaton uralkodik. *Beregi* ma is izzó szenvedéllyel, nagy hatással játszotta *Simont*, a sinhedrium *Messiasát* és a közönség osztatlan élvezettel gyönyörködött *Gál* rabbijának a nemes böl-
oségében.

** **Magyar Színház.** (Bemutató előadás.) Ha egy szép asszonyról állítják, hogy zajos multja van, a legnagyobb mértékben kompromittál; ha egy operetről állítják ugyanezt, a legnagyobb magasztalás. Nos hát, a *Sherry*, vagy hogy ismertebb külföldi nevén nevezzük, a *Madame Sherry*, a lehető legzajosabb multtal díszelhetik. A Magyar Színház operett-utjonsága a berlini Central-Theaterben kezdte meg ritka karrierjét s onnét, egy szinte mesébe illő szökkenéssel, egyik legelőkelőbb londoni operettszínházba, az Apollo-Theatre-be került át, ahol teljes másfél esztendőig volt műsoron. Egy operett, mely a *Spree* partja körül a *Themse* partjára került! Tehát mégis akadt, akinek sikerült baglyot szállítani Athénbe! A *Madame Sherry* librettistája *Maurice Ordonneau*, a legjobbkedvű francia bohózatírók egyike s ami tolla alól kerül, annak megvan a pénzérti aranyértéke. Egy vén skót erényosznak a megtérülése adja a *Sherry* mulatságos cselekményét. *Unokaöcöse*, *Anatole*, egy jókedvű bohém, husz esztendőn keresztül azt hiteli el vele leveleiben, melyeket az öregnek ír, hogy házas ember s hogy már két gyereke is van. Az öreg erényoszs azonban egy szép napon betoppán hozzá, ami nagy gabalyodásra ad okot. Ez az *Ordonneau*-szerű bolondériákban gazdag gabalyodás három felvonáson végig tart s azon végződik, hogy *Anatole* nőtlenségükisül, nagy boldogságra *Janenak*, a vén erényoszs leánykájának, akinek kedvéért *Anatole* komolyan megházasodik. *Felix* *Hugo* a *Madame Sherry* muzsikájában azt a könnyű irányt követi, amely kizár minden komolykodást és érzélgősséget. Csupa jókedv és pajkos öletesség az egész partitúra. Nem halmoz össze túlságos sok zenét, de amit ad, az vidámsága mellett finom, változatos s e mellett választásos is. Hogy egyes számokat jjs említsünk: a *Gumirádis*-tettet, *Pepita* belépője, *Anatole* és *Jane* duettje a berlini zongora-lecke ketős a legpompásabb operett kompozitók közül való. De mindenekelőtt kiemelkedik a zeneaszámok közül egy, a *Yupla-yupla Katarina* rénrőni kuplé, amely a legerősebb slágerek közül való s amelyet a legnagyobb operett-tekintélyek — a és londoni suszterinasok — manap is fűtyörészetnek. A *Sherry* szerzője ebből a *Yupla-yupla* kupléből építi ki a második felvonás zajos batásu finálját is.

Az előadás tele volt iriss jókedvvel s egész estén hangos mulatságra szolgált a közönségnek, melyet a szinpadról leáradó vidámság ugyszóiván

magával ragadott. Nemesak egyes zeneaszámokat ismőltettek háromszor-négyszer, de a második felvonás egész finálját, a *Yupla-yupla Katarinával* megismételtették. *Pompások* voltak a szereplők: *Ráthonyi*, *Toilagi*, *Sziklai*, *B. Szabó*, *Kornai* *Berta*, *Szentgyörgyi* *Lenke* és sok tapost kaptak. Különösen nagy tetszést aratott *Tomcsányi* *Rusi*, aki mint ifju komika bebizonította, hogy az operett-komikának nem kell okvetlenül kiszáradniak és véneek lenni. Lehet gőmbölyded és ifju, csak kedély legyen benne. Az ifju művésznő briliáns játékat harsógó kacagások kísértek. *Zöldi* *Elzának*, a színház új, ifju tagjának, ma esti „beugrása“ egy passzív kis szerepben csak arra adott alkalmat, hogy előnyös külső kvalitással mu. tassa be. Az operettet *Ruttkai* *György* és *Mérei* *Andor* fordította s ez a két név maga eléggé bizonyítja, hogy a *Sherry*nek ugy prózája, mint verszővegei elsőrangúak. (M—s)

** **Jozsi sikere a Vígsházban.** A *Vígsház* egész jövő heti műsorát *Molnár* *Ferenc* ötletes bohóza-a, a *Józsi* tölti be, amelyet a hét minden estéjére és vasárnap délutánra is kitűztek. A *Józsi* eszerint a jövő héten *nyolcszor* kerül színpadra. A közönség véleménye immár kialakult erről a pompás darabról. Az átalános vélemény az, hogy ennél érdekesebb és különösebb terméke a vidám magyar muzsának eddig kevés volt, aminek bizonyosságul a közönség esterőlé-
estére szülőalósg megfőti a *Vígsház* nézőtérét és tetszésének jeleivel elhalmozza a löszereplőket, különösen *Varsányit*, *Nikót*, *Kertész*, *Hegedűst*, *Góth* *Sándort*, *Szerémyt*, *Tanayt*, *Tapolcsait* és a kis *Halász* *Ilonkát*, a *Józsi* bravurosz személyesítőjét. E zsufolt házak közönsége nem oszupán a *Vígsház* rendez látogatói; fiatal leányok, kedves gyerekarok kacagnak a briliáns darab ellenállhatatlanni kedves mókaün-Szóval g darab rendkívüli sikere immár teljesen kialakult, aminek legtöbbit mondó bizonyosága, hogy a *Józsi* tölti be az egész hét műsorát.

** **Kamara-est.** A *Hubay-Popper* 3-ik kamara-estély hétón, január 11-én lesz a *Roval-szálló* termében *Mariny* *Marianne* orosz dalnénekő közreműködésével.

** **A Rabszolgák.** *Palágyi* *Lajos* gyönyörű drámái költeménye hétón negyedszer kerül színpadra a Nemzeti Színházban, ahol szintén nagy érdeklődést keltett. Vele egy estén adják *Plautus* vigjátékát a *Bögrét* is, a rendez szereposztásban.

** **A Népszínház hírel.** *Leslie* *Stuart* látványos nagy operetteje, az *Erstpapucs*, melynek magyar átldozását *Helai* *Jenő*, a kiváló poéta végezte, oly nagy érdeklődést keltett a közönség körében, hogy az igazgatóság a jövő hét minden egyes estéjére az *Erstpapucsot* tűzte ki, a löszerepekben *Kury* *Klárával*, ki fényes alakításával és mesés kosztümjeivel a bemutatóelőadás közönségét elragadta, s ki a főszerepet (*Sielá*) játszsa, továbbá *Ródey* *Szidi*, *Köpolnay* *Irén*, *Szentmiklóssy* *Irén*, *Humeyer* *Erzsi*, *Kovács* *Mihály*, *Szirmai*, *Raskó* és *Nyáráival*. A második előadás is az utolsó helyig eladott ház nézte végig s a népszert angol dalok sorában is meglepő nagy hatást ért el *Mader* *Raoul* operabázi igazgató és *Pásztor* *Árpád* betéte, a harmadik felvonásban, melyet háromszor is megismételt *Kury* és *Szirmai*. — *Blaha* *Lujza* a Népszínház kiváló vendégművésznője az *Erstpapucs* nagy sikere folytán tehát a jövő héten csak két délutáni előadásban lép fel, holnap *Bokor* *Józse* *Kurucfurgang* című pályanyertes népsziművében és a jövő vasárnap délután *Tóth* *Ede* *Falu rosszában*.

A népszínházi bizottság *Halmos* *János* polgármester elnökölésével ma állást tartott, amelyen *Kausser* *József* nek és *Krályi* *János* nak a Népszínházban szükséges átalakításokra vonatkozó javaslatait tárgyalta. A bizottság a javaslat alapján elhatározta, hogy a szinpad tiszkereszetét *vasszerkezetre* cseréli ki, egy bizottsággal közlő megvizsgálattja a színházat s utasítja a tüzöltő főparancsnokot, hogy minden előadáshoz egy tüzöltő rendeljen ki, aki kizárólag a szinpadí záporserkezetet kezeli.

A tanács megengedte, hogy a *Népszínházban* hetenként egyszer, hétköznap délután a tanulóijságnak előadást rendezzenek.

** **Kontl József operettje.** A *Suhanc*, az *Eleven ördög*, a *Királyfogás* szerzője legközelebb új operettel lép a közönség elé. A *Király-Színház* most készíti az új operettre. Az operettet — amelynek elmeszővegét *Pásztor* *Árpád* írta — *Kontl* *József* tan'ta be és szerephez jutott benne a *Király-Színház* minden elsőrangú tagja, *A zárdá tilka*, és *Kontl* új operettjének a címe, lesz a legközelebbi ujdonsága a *Király-Színház*nak.

** **A Színház.** A színházi hétnek hű tükre A *Színház* emő művészei hetilag új száma amely négy premiert mutat be írásban és képbén. A szép kiállítá-su fizet ára husz fillér.

** **Franciai vendégjátéka.** *Mily* *Meyer* francia operett-társulata szerdán, e hó 20-ikán rendezi egyetlen előadását a *Royalban*. *Jegyek* *Méry* *Bélanál* kaphatók.

**** Király-színház.** Szombaton este 25-ik előadását érte meg Lánoké Pál operettje, a *Makrancos hölgyek*. Az előadás előtt *Szemgyörgyi Györgyike* elmondotta *Farragó Jenő* hangulatos, verses prólogusát, amely nagyon tetszett.

**** A Magyar Színház** új uffisági darabja, a *Toldi* a héten kétszer szerepel a műsoron, *keaden* és *csütörtökön délután*. A kései előadásra jegy már nem váltható, mert *Goldmann József* fővárosi bizottsági tag az összes jegyeket megvásárolta s azokat a VII. kerület szegénysorsu tanulóit között az iskolásokékat utján szétosztatta. A *Toldi* mindkét előadása *délután 2 1/2 óráig* kezdődik.

**** Hangversenyek.** A *Grünfeld-Bürger-négyes* e hó 17-ikén délután 4 1/2-kor hangversenyt ad a *Royalban*. A koncerten *Szamosi Elza* is közreműködik. — Szerdán lesz a *VI-ik filharmoniai* hangverseny a *Vigadóban*. — *Kubelík Jean* kedden tartja busus-hangversenyét a *Vigadóban*. — *Sauer Emil* Chopin-estéje pénteken lesz a *Vigadó* kistermében. — *Bertram* Tivadar porosz udvari kamaranékes e hó 14-ikén este hangversenyez a *Royalban*. — Az utóbbi három koncertre a *Harmoniasban* kaphatók jegyek. — *Rosenthal* Mór zongoraművész elhalasztott hangversenyt 24-ikén tartja meg. — *Carreno* Tereza zongoraestét 15-ikén lesz a *Royalban*. — *Marleau* Henri hegedűművész e hó 29-ikén önálló koncertet ad. — *Landi* Kamilla énekművésznő dalestét február 5-ikén tartja meg. — Az utóbbi négy koncertre *Méry Bélánál* kaphatók a jegyek. — A *Grünfeld-Berkovics-Sopronyi-Bürger-féle* vonósnyégy társulata január 10-ikén, vasárnap délután 3 óráig órák rendezi a *Budapesti Kézműegyesület* javára ebben a szezonban ötödik kamarahangversenyt. A koncertben *Hofbauer* Jolán énekesnő és dr. *Szántó* Dezső zongoraművész is résztvesznek. — A *Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete* segélyalapjai és üdültelepe javára február 7-ikén a *Vigadóban* hangversenyt rendez. Közreműködésüket megígérték: *Jászai Mari*, *Hegyesi Mari*, *Hegyzi Aranka*, *Csillag Teréz*, *Császár Imre*, *Ráthonyi Ákos*, *Tapolczai* Dezső, *Polónyi Elemér* és mások. Jegyek az egyesület irodájában (Andrássy-ut 13. sz.) kaphatók — A *Budapesti Katolikus Népőr* január 10-ikén hangversenyt ad saját helyiségében (Mária Terézia-tér 1. sz.) A hangverseny nyolc óráig kezdődik.

**** Legújabb zeneművek kaphatók** *Szilágyi Béla* könyv- és zeneműkereskedésében, Budapest, Károly-körút 26. Teljes operák és operettek szövegével: *Bizet*, *Carman* 10.40 K. *Gounod*, *Faust* 14.40 K. *Rossini*, *Tell* Vilmos 7.20 K. *Zongorára* két kézre: *Offenbach*, *Hoffmann* meséi 9.60 K. *Mascagni*, *Paraszbecsület* 6 K. *Leoncavallo*, *Bajazzo* 8.40 K. *Puccini*, *Toesca* csinosan kötve 9.60 K. *Manon* Lescant 9.60 K. *Bruder* Staubinger (A vándorlégény) 6 K., *Frühlingssuit* (A tavasz) 6 K. *Der Rastelbinder* (A drótoszt) 6 K. *Raktáron* vannak az összes *Wagner-operák* szövegével és zöveg nélkül. Legkedveltebb keringők, kuplék és dalok. *Margis* Vaise *Bue* 2.70 K. *Drótoszt* koringó 2.40 K. *Luna* keringő 2.40 K. *Berger*, *Amourense* waltzer 2.40 K. *Líncke*, *Glückwurmchen* Idyll énekhangra vagy a nékül 2.16 K. *Wehr* kein Geld hat der bleibt z'haus 1.44 K. *Aleiter*. *Légyótt* Intermezzo 1.80 K. a legjobb *Cake-Walk* 1.80 K. *Remek* disznai, nagyalakú. *Sang und Klang*. *Tartalmaz* operákat, operetteket, szalon és táncdarabokat ára 11.— K. 101 magyar népdal ékányos modorban 8 K. *Csinos* vászonkötésben 5.— K.

TUDOMÁNY, IRODALOM

Operal utmutató. Hasznos vállalat indult meg *Nádor Kálmán* kiadásában: A nevezetesebb operák népszerű ismertetése harminec filléres füzetekben. A vállalat szerkesztője dr. *Vassilovits* Emil, aki a most megjelent kilenc füzetben *Wagner* Rikárd dalműveit és zenedrámatit ismertetni vonzó és érdekes előadásban: a *Bojgól hollandiát*, *Tannhäuser*t, *Lohengrin*t, *Tristan* és *Loidt*át, A műnbergi mesterdalosokat és a *Nibelung* tetralógiát. Ezek az ismertetések egyelőre a *Wossidolife Opera-Bibliothek* nyomdokain járnak, de a vállalat idővel — ha megfelelő időkarolásban részesül — hi fog terjeszkedni a magyar dalművekre is. A szerkesztő rajongó híve *Wagner* Rikárd irányának és lelkes szavakkal dicsőíti a bayreuthi mestert az első füzet bevezetőjében, ahol egyuttal *Wagner* Rikárd jól megírt életrajzával is találkoznak.

Magyar Kézírdék. A *Margulit* Gyula és *Margulit* Kálmán szerkesztésében megjelenő *Magyar Kézírdék* minden száma gazdag és érdekes közléseivel bizonyítja, hogy ez a szaklap hivatali organuma a mezőgazdasági, ipari, kereskedelmi és közlekedési érdekeknek. Változatos rovatai s önálló kritikájú cikkei kiváltásban is elsőrendű eszközökkel szolgálják azokat a előlokat, amelyeket a jeles szaklap programjába iktatott. A *Magyar Kézírdék* kiadóhivatata: Erzsébet-körút 87. Mutatványszámot innét küldenek.

Uj Idők. Gazdag és változatos tartalommal jelent meg az *Uj Idők* e heti száma. Aki meg akar ismerkedni a lap irányával, kérjen mutatványszámot az *Uj Idők* kiadóhivataltól (Andrássy-ut 10.)

Magyar Városok Közössége. *Lovass* Zsigmond, *Nagyvárad* főmőrnőke ilyen címmel a városi és községi középítéket, műszaki, közegészségügyi és közigazdasági ügyeket tárgyaló lapot indított. A lap első számának gazdag és komoly a tartalma. A havonként háromszor megjelenő lap előzetési ára egész évre 20 korona. A szerkesztőség és kiadóhivatalt VI. Podmaniczky-utca 52. szám alatt van.

VIDÉK

(A szabadkai városzásán.) *Szabadka* város utolsó közgyűlésén megelégedéssel fogadták dr. *Biró* Károly polgármester jelentését, hogy sikerült neki a város zilált anyagi helyzetét teljesen helyreállítani. A tartozás több mint egy félmillióval apadt, a városi alapok hiányai helyre vannak állítva és a pótlódó a jövő évre már lényegesen le lesz szállítva. A polgármesteri jelentésnél felszólalt egy bizottsági tag, mert a polgármester nem tett jelentést a póttartalékosok törvényellenes behívása tárgyában. A tárgyhöz hozzászólt *Mukics* Simon országgyűlési képviselő és mert heves szavakban támadta a hatóságot, a főispán székletésért emelt vádat elene, mire *Mukics* szavait békesítés kimagyarázta. Ezután a polgármester jelentését a többség elfogadta.

SPORT

**** A Mentők vívóturnepének zárónapja.** Vasárnap folyó hó 10-én fejeződik be a *Nemzeti Sport* vívóversenye, melyet a *Budapesti Önkéntes Mentő-Egyesület* javára rendezett. Délután 11 órák lesz a székesfővárosi *Vigadóban* az iskola-akadémia, mely igen érdekesnek ígérkezik. Ezen az akadémián fogják bemutatni legkiválóbb mestereink vívóiskolájukat. Érdekes lesz *Bransky* Antalné női kardiskolája, *Fodor* és *Santelli* meserék leányiskolája és a gyermekvívás. Délután négy órák lesz a főverseny kard-döntő versenye, melyből a győztes és első három helyezett fog kikérülni. Este nyolcadét órák lesz a nagy záró-akadémia, mely az egész ünnep befejező része. Ez akadémiára megjelenik *Augusta* főhercegnő védnökasszony és férje *József* Agost főherceg is. Kiváló érdekessegi vívómérkőzések egész sorozata szerepel a programmon. Megemlítjük a *Barbasetti* — *Santelli*, *Santelli* — *Gennari*, *Fodor* — *Barbasetti*, *báró* *Omelli* — *Mészáros*, *Szarvassy* — *Berti* assaoutok. Szerepelnek még *lovag* *Arlov* *Gusztáv*, *báró* *Bötkner* *Jenő*, *gróf* *Vay* *Lajos* mesterek. Az akadémiára külön jegyek vannak 20, 10, 6, 5, 4, 2 és 1 koronáért. Estélyőltözöt kötelező.

**** Magyar Egétőverseny-egyesület.** A Magyar Egétőverseny-egyesület tizenegy alapító tagját ma úlére hívta egybe gróf *Keglevich* Gyula, akik az egyesület végleges megalakulását az előkészítő munkákkal megbízta. A választmány elnöke gróf *Keglevich* Gyula lett. Tagjai: *Forster* Géza, *Förster* Ottó, *Greiner* Albert, *Muslay* Gyula, *Kubinyi* Márton és *Wampetics* Ferenc.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ Az ügyvédvizsgáló-bizottság. A budapesti ügyvédi kamara az ügyvédvizsgáló-bizottságba a következőket küldte ki tagjai sorából:

Ardó Aliréd, *Balog* Arnold, *Borezzelli* Antal, *Berger* Miksa, *Buncozi* Aliréd, *Burján* Béla, *Darányi* Gyula, *Eisler* Zsigmond, *Fried* Vilmos, *Gold* Simon, *Glücklich* Emil, *Graner* Ernő, *Gyöngyösi* József, *Edvi*-*Illés* Károly, *Kemény* Miklós, *Kenedi* Géza, *Léwy* Béla, *Losonitz* Lajos, *Messinger* Simon, *Mezei* Mór, *Mihalovics* Béla, *Nagy* Dezső, *Nyíri* István, *Oosterreicher* Samu, *Okolicsanyi* Géza, *Ódóni* Miksa, *Pap* Dávid, *Pap* József, *Rakovszky* Géza, *Reiner* János, *Ságyó* Gyula, *Székely* Lajos, *Szethő* Kornél, *Várady* Gábor, *Visontai* Soma és *Wittmann* Mór.

§§ A Magyar Jogászegylet ma délután teljes ülést tartott az ügyvédi kamara helyiségében. Dr. *Holtischer* Szigrid közlegválosztott *Köös* végrendeletek és öröklési szerződések a polgári törvénykönyv tervezetében címen nagy figyelemmel hallgatott felolvasást tartott az ülésen.

§§ A kompenzátik. Érdekes per folyt a budapesti sru- és értéktársaság választott bírósága előtt hónapok óta gróf *Festetics* Tassaló csurgói uradalmának bérleti kérését. 1902. július havában *Scheritz* Géza bíró és *Sauer* Ignác ügyvezető kereskedő társaságra léptek a bérleti fizetésnek a volt éeg alatt való tovább folytatása végett. *Sauer* Ignác azonban ez év aprilisában pert indított társa ellen a szerződés felbontása iránt azon okon, hogy társa megszerzte a szerződéshezéget, közben 1903. július 1-én leírt egy 52.000 koronás olvan váltó, melyen a cég mint elfogadó szerepel. A gazdasági vezetését megbizott *Scheritz* Géza felhívta *Sauer* Ignácot, hogy az esedékesség ledezeteről idejekeirán gondoskodjék. Kezdetben vállast nem kapott, később azonban azt üzente a cég könyvelőjével, hogy ha *Scheritz* Géza a maga részéről és saját vagyonából 26.000 koronát bevált, ugy a másik 26.000 koronát ő fizeti. *Scheritz* Géza ebben megnyugodva, váltott 26.000 korona névértékű váltókat és ezeket a társaság pénztárába el is helyezte. De nem egy tett társa *Sauer* Ignác, hanem helyette ő is írta való névbeállításból egyik rokona magához váltotta a váltókat, óvasokat vételet fel és ezek alapján beperelte egy a *Scheritz* és *Engländer* céget, valamint *Scheritz* Gézát, mint elfogadót, de *Sauer* Ignácot csak mint kibocsátót a budapesti kereskedelmi és váltótörvénysek előtt. *Scheritz* Géza kénytelen volt a beperesített összeg egy részét bírói letétbe helyezni és a védelmet az állítólagos névbeállítás *Lessner* Mór ellen a saját, valamint a közkereseti társaság nevében felvenni. A tőzdebíróságnál keresetet adott be, amelyben azt kérte, hogy *Sauer* Ignác köteleztesse a váltótörvénysek előtt beperesített 26.000 korona és

járlékainak kifizetésére. A pert a most héten tárgyalták három napon át a tőzdebíróság előtt. *Scheritz* Géza képviselője, dr. *Tolnai* Lipót azt vitatta hogy *Sauer* Ignác a társas viszonyból folyólag feltétlenül köteles a 26.000 korona megfizetésére. *Sauer* ügyvédje, dr. *Lamberger* József azt hangulatozta, hogy *Lessner*, aki a céget és Schertz Gézát beperelte, harmadik személy, akinek essekedeteiért *Sauer* Ignác nem felelős. A tőzdebíróság, mely *Lukács* József igazgató elnöklése alatt *Holtischer* Lipót, *Szekely* Ferenc *Sándor* Armin és *Sonnenberg* Imre tőzsedanákosokból alakult, a szokásos egyezsései kiséretek megtétele után tegnap hirdette ki az ítéletet, mely szerint végrehajtás terhével kötelezte *Sauer*t, hogy 8 nap alatt 26.000 koronát és annak kamatait a tőzsedebíróság pénztárába letétbe helyezzen és tartozásait törni, hogy e letétből a *Lessner* Mór részére a váltóperben netán meglehetően összeg annak idején kifizetésessék, egyttal kötelezte a kereseti költségeket, ügyvédi munkadíjak és tőzsedai illetékeknek fizetésére.

§§ Inády hadnagy bűnpéne. A bécsi esküdtészek három napig tartó végtárgyalás után *Pajer* Jenő pénzügynököt, *Inády* Dezső hadnagy énkostásait egyévi súlyos börtönrre ítélte egyrendbeli esküdtészek ellemben felmentette a váltó- és okmányhamisításban való bűnrészség körtrendbeli vádjá alól. Az ügyesség az Ausztriából való kiutasítást is indítványozta, de a törvényszék ezt nem mondogta ki.

§§ A hitelzők megharostása. Egy ügynök, aki ellen több hitelzők végrehajtott vezetett, adóhátralék fejében felogallatva az ingóságait, az árverésen pedig az apóásával vétette meg a legértékesebb tárgyakat potom áron. A budapesti büntetőtörvény-szék vád alá helyezte az adóst, az apóásával együtt, valamint az egyik árverési vorót, az adóvégrehajtot, az adóbiztos és a becslőt. Ezt a határozatot, mint az *Ügyvédek* *Lapja* írja, a minap a budapesti ítélőtábla is helybenhagyta.

TÁVIRATOK

Bécs, január 9. A japáni bécsi katonai attasé táviratilag *Tokióba* hívták és 6 már délben el is utazott.

Potsdam (uj palota), január 9. A császár dílben fogadta *báró* *Skrbensky* prágai hercegrészek-bíborost.

Koerber helyzete.

Brünn, január 9. *Báró* *Delvert* és *Lecher* képviselőik ma tartották itt beszámoló-beszédeiket s mindketten foglalkoztak *Kossuth* Ferenc új-évi beszédével. Az előbbi fejtegette, hogy *Koerber* helyzete lényegesen rosszabbodott, amióta nyilvánvaló *Kossuth* beszédéből, hogy a függetlenségi párt obstrukcióval felel arra, ha a kiegyezés Ausztriában a 14. §. utján léptetnék életbe. Szerinte is válságos lesz *Koerber* helyzete, ha a magyar ellenzék a kiegyezésnek Ausztriában a 14. § alapján való életbeléptetése csetére obstrukciót kezd. De ha a kiegyezés mégis létrejön, akkor *Koerber* addig marad a helyzet ura, amíg a katonai követeléseket nem fogja tulmagasra felesigálni.

Szerbia bojkottálása.

Belgrád, január 9. Az idegen hatalmak belgrádi diplomáciai képviselői a legutóbbi napokban tartott tanácskozásukon egyhangulag elhatározták, hogy elutasított kollégáik példáját követni fogják és elhagyják *Belgrádot*. Ehhez képest legközelebb *Románia*, *Franciaország*, *Belgium*, *Törökország* és *Görögország* követői is el fognak utazni.

A szocialisták győzelme.

Auerbach (im *Voglande*), január 9. A *reichenbach-auerbach* 22 szász választókerület és hó 5-ikén tartott birodalomtanácsi pótválasztásán 25.552-en szavaztak. A szavazatok közül *Hoffmann* Adolf berlini városi képviselő (szocialista) 15.772-öt, gróf *Hombrovec* pártönkivül álló nemzeti liberális (*Gross-Lichterfeld*) 9749-et kapott.

Kormányválság Szerbiában.

Belgrád, január 9. Jól informált politikai körökben valószínűnek tartják a jelen kabinetnek egy *Pasic-féle* kabinettel való helyettesítését. Ugy látszik, hogy a jelen kabinet helyzetét a költségvetésen kívül a hadsegédváloszás kérdésének megoldása is megrendítette.

Közigazdasági táviratok.

Bécs, január 9. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése). Eladott: *buz*: 2000 mm. 78-5 kg., *györi* március-apriliára 8-20 K. 2000 mm. 80 kg. 7-90 K. *Mező-Turrol*, 78 kg. 8.— K. *Szarvasról*, 76-5 kg. és 77 kg. 7-50 K. *Kisbérrel*, 200 mm. 80-3 kg. és 500 mm. 77 kg. 700 mm. 78-5 k. 780 kg. *Boledról*. *Ross*: *Páparól* 6-80 kg. *bécsi* raktárból, *Érsekújvár* 6-45—6-60 K. *Pozsony* 6-80 K. *Tengeri*: 5-45—5-55 K. *Magyar* sab minőség szerint 5-70—6-20, *válogatott* 6-65 K. *Dist* forgalma nem jelentékeny. *Korpa* ára változatlan.

Bécs, január 9. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése). A délutáni magányorgalmában a szíratok a

hivatkozók voltak: Osztrák hitelrészvény 674.50. Magyar hitelrészvény 760.— Angol-Osztrák bank 278 — Bécsi bank-egyesület 512.— Union bank 540.— Ländarbank 447.— Osztrák-magyar államvasút részvény 672.— Déli vasút 86.— Elővárosi vasút 420.50 Eszacknyugati vasút részvény —. Dohányrészvény 342.— Rimanurányi vasút 483.— Alpes bányarészvény 423 — Mátyás járadék 100.40. Magyar korona-járadék 98.96. Török sorsjegyek 131.— Német birodalmi márká 117.21—117.22. Napoleon'or 19.07.

Nyitlter.

VÉRGYÓGYÍTÁS

HOMEPATIA.

Ezen új, eredeti gyógymód rendkívül jó sikerrel lesz alkalmazva bőrszűz, asztma, sziv-, vese-, gyomor-, hó- és hólyagbántalmak, súlyos ideg-, vér- és borbélyban Bistós védelem szűrhűdés és elmozvar ellen. 15 év óta ki letti próbálva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

A gyógymód megalkotójának és egy-édesítő képviselőjének, **Dr. Kovács J.** egyet. orvosának (Homeopatia rendelőintézte van Budapest, V., Váci-körút 18. szám a. Rendelés naponta 9—1-ig és 3—6-ig. Hívatott levélre válaszul. — Helyesletet intézetben kívüli is kerel. Nehéz betegségeknél legbiztosabb gyógymód.

Dr. SZEGŐ KÁLMÁN szanatóriuma és vizgyógyítóintézte **Abbaziában,** a szőlők és gyümölcsök számára. Helyesen a Bolognaparton, saját szabadföldjével. Csaklodeknak, a tanulók számára és gyermeköknek legalkalmasabb nyári üdülőhelye. Gyermeköknek 6 éven felüli kiséret nélkül is felvételnek.

Készvény és eszt ellen legsikeresebb a Krieger-féle **REPARATOR** 1 üveg 2 korona, kis üveg 1 korona. Főraktár: Korona-gyógyszertár, Budapest, IV., Kálvin-tér.

Gyógyintézet testgyógyászati sebészet számára. **Dr. A. WITTEK, Graz, Merangasse 26.** Telefon 534. Gyógykezel *hátgerinc és vértagyok görbülését, zsugorodott és lúdtalpait,* valamint az *izületi lobok* minden fajta stb. Saját műtőben *Hessing-léle cserétek* és készülékek számára. Prospektus ingyen.

DELBECK & Co. Kézműi penszögöber-gyára főlerakata. Brázay Kálmán-nál, főmér- és oszlogyárosok. Budapest, Múzeum-körút 23.

A megsértett-szabadságom

Lakos Sándor budapesti gépgyáros ki emment, szabadalmazott „Perfecta” acetylen-készülékeiből mintegy 1200 berendezést létesített az országban, utóbbi időben arról értesült, hogy szabadságát nagyobb számban sértették.

Hozott még panaszára ma a budapesti büntető-járás-bíróság az Országos acetylen vizsgáló bizottságnál a követ-kező cégek utánzásait vételele zár alá: **Ij. Ince** Ferenc építéltakatos Oravicza, Fischer Zsiga jr. épületbádogos Malacka, Döme Mihály gépjávitóműhely Kétegyháza, mely készülékek hivatalosan le is foglaltattak

Hetek óta cégem ellen, eleinte nevem meg-nevezése nélkül, ma pedig már egész nyiltan éppoly hazug, mint rosszakaratu hírek keringenek, melyek arra késztetnek, hogy ezennel ünnepe-lyesen kijelentsem, miképp

1. azon hír, mintha az áru- vagy értékűz-szón nagyobb veszteséget szenvedtem volna, merő hazugság;
2. hogy nem tartozom senkinek s bevásárlá-saimat készpénz ellen eszközölöm;
3. hogy többrendbeli ingatlanaim teljesen tohermentesek;
4. hogy senki engem vagy cégemet nem támogatott.

A mennyiben valakinek tölem mint magán-embertől avagy cégem révén követelése volna, azt közz vagyok azonnal pénztáramnál kifizetni.

Különböben a rágalmozók ellen jogtanácsosom a büntenyítő eljárást, a „Pesti Hirlap” ellen pedig a sajtópört megindította.

Gerbeaud Emil, os. és kir. udvari szállító.

Az Üveg- és Porcellánkereskedők Országos Egye-sületének Hivatalos Üvegbiztosító Intézete: Mannheimi Biztosító-Társaság

Vezérképviseletőség: Budapest, VI., Gyár-utca 7. elfogad legutányosabb díjak és rendkívül méltányos feltételek mellett biztosítást üvegtörés ellen.

A törési károk helyreállítását az Üveg- és Porcellán-kereskedők és Üvegek Országos Egyesületének tagjai által haladéok nélkül és a leglelkismeretesebben eszközöltetik.

Ajánlatokat biztosításra elfogadnak Budapesten és Magyarországon minden nagy városban és említtet Országos Egyesület tagjai.

Ügyenkök Budapest számára, akik kellő támo-gatás mellett biztos sikerrel működhetnek és így biztos keresetre is lehetnek szert, felvételnek. Értekezhetni minden nap délután 3 és 4 óra közt a vezérképviseletőségnél.

Ügyfelek egyszerű levelezőlapon vagy telefon után is (telefonszám 23—23.) fordulhatnak a Mannheimi Biztosító Társasághoz, a mely a legkészebben rögtön kiküldi kö-zöget a biztosítás feltételére.

A Ferenc Jászai-híd közvetlen közelében, I. ker., Fehér-vári-ut 12. sz. a. 1904. augusztus 1-től

egy nagyobb telek házzal

és fűszerrel együtt bérbeadó. — Alkalmos lakásoknak, mű-helyeknek, tisztító-intézeteknek vagy raktáraknak. — Bővebbet ugyanazon naponta délután 4—5 óráig.

(Az e rovat alatt közlötöknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

KÜLÖNFÉLÉK

Levél.

„En jó anyám, ne, a fiad ne sírásd, Őri sorsom van, gondom meg alig, Robotba nem vrrasztom már az éjjelt, S nem is lesom már jöttét — hajnalig! Selymes becoszavakkal simoginatnak S olykor egy kis nyomorúság ha hánt, Megvigasztal temérdek jóbarátom. Legény, leány meg asszony egyaránt.

Jgen, anyám! az asszonyok, a lányok :: : Oly bájos, huncut egyik, mint a más. Egy k szemük, ó, az csupa ígézet, A másik csupa, csupa tagadás. A járásuk — az is már édes ritmus, Beszédük meg megejtő költemény, S ha mosolygnak, nem tudom mért, a légben Már csökök csattanást érzem én!

S van egy leány ... Csodaszép! És jószágát Csak a tiédhez hasonlíthatnám ... Be kár, hogy az álmod álmod maradnak S valóra nem is válhatjuk, anyám, De ó azért, anyám, fiad ne sírásd, Azért miatta gondokkal se élj ... Kényeztetnek ... Főnyes, űri sorsom van, S hogy hazavégynom, ó, az csak szeszély!

Mert hazavégynom ... ó be sokszor érzem, Oly társain vagyok, oly elhagyott, És készülök, készülök egyre-egyre, Mert tudom, a boldogság várna ott. És télenül csak nézöm, hogy az élet, Leikem, kincseidből kifosztogat, Mint gyermek nézi szines, álnok füstöt, Míg elszáguid mellette a vonat ...”

Itt félbeszakad ... Nem bírom tovább, nem! Mert ó, hazugság mind e léhaság S e sok hiú, csalóka csillagosból Egy néma ónvád az arcomba vág. Egy néma vád, egy szóltan szemrehányás, Határozatlan, sajtó fájdalom ... — Ó, hogy így kell, így kell a boldogságod, Anyám, hazugsággal megváltanom!

Balla Ignác.

+ Tolstoj egy női tanítványa. Párisban rend-kívül érdekes könyvecské jelent meg a napokban. A könyvecskének *Histoire d'une áme* (Egy lélek törté-nete) a címe s Oroszország legmagasabb arisztokráciája egy ifju hölgytagjának, *Urussoff* Mária hercegnőnek a munkája, akit legszebb ifju virágzásában tört le a halál. A könyvet az elhunyt fiatal arisztokrata hölgy édesanyja, *Urussoff* hercegnő adta ki. Ebben a könyv-vecskében Mária hercegnő a szeretet evangéliumát hirdeti. Kevéssel halála előtt, melynek bekövetkezé-séről sejtelve sem volt, ezeket írta: „Más helyzetbe, szegény vagy gazdag sorsba, vágyódnál, mint amelybe a sors hejyezett bennünket, ohimára. Az igazság az, hogy szívünknek véghetete-len szeretettel kell betelnie, amely mindig csak a jó keresésére ösztökél bennünket. Az élet iskolájába, mely mindenkre olyannyira más és más, bele kell törődni s megszerezni a képességet saját magunk el-felnevelésére ... Minden gondolkodó embernek addig kell szenvednie, amíg szívét és eszét nem tudja egészen odaadni embertársai szolgálatába. Minél előrehala-dottabb az ember, annál többet kell szenvednie, ha

a szeretet tanától eltér. A bölcsesség maga a szeretet, mely mindent megértet velünk. Csak ak-kor, ha minden ember szeretni fogja egymást, akkor fog az emberiséghez az istenség hasonlítani, mely az életnek forrása; az igazi élet világgóság és szeretet.” Ezekben a szavakban fel lehet ismerni *Tolstoj* tanítványát. Már az ifju hercegnőnek 1895-ben meg-halt édesanyja, aki *Tula* alkormányzója volt, benső baróti viszonyban állott *Tolstoj*tal. Nagyon érdekes a könyvecskének az a része, melyben az ifju *Urussoff* hercegnő leírja egy 1889-ben *Tolstoj* birtokán, *Jasnaja-Poljanában* tett látogatását. G. akkor órákig elbeszél-getett és elvitatkozott a nagy orosz bölcsészregény-íróval.

+ Leleményes színházi orvos. Egy előkelő fűrdőhely publikumát a nyáron egy törekvő színész-trupp szórakoztatta. A trupp direktora semmi tárdá-ságot nem sajnált, csakhogy a közönség változatos műsorban gyönyörködhessek. Annnyira ment buzgal-mában, hogy mélatlantkodással vette tudomásul, ha társulatának egyik-másik tagja betegot jelentett. Ezt ő sehogyse tudta összeegyeztetni a közönség, no meg a maga érdekeivel. Idővel aztán érdekes módon tette tul magát az efféle kelemetlen incidenseken. Jóban volt ugyanis a fűrdőorvossal, aki egyszersmind a színháznak is orvosra volt. Ez megettete neki barátság-ból, hogy minden színszéről, ha megbetegedett, bizo-nyitványt állított ki, amelyben elismerte ugyan, hogy az illető beteg, de egyben konstatálta, hogy azért bizvást fölléphet az esti előadásón. Így például a hősszerelmes tudóhurutot kapott, mire az orvos írást adott a direktornak, hogy a hősszerelmes tényleg tudóhurutot kapott, de tekintve, hogy az ezzel járó láz rendszeres délelött jelenkezik, a beteg esle ve-szély nélkül teljesítheti hivatását. Egy másik tagja a truppnak elcsuszott a léposokön és erős belső sérülések mellett a lába is súlyosan megérült. Az orvos, aki merőben új szisztéma szerint egyeztette össze a barátságot az orvosi kötelességgel, a szeruo-estien besbesültről azt a véleményt adta a direktor-nak, hogy „járó szerepet” sommiképp sem vállalha, de olyan szerepre, melyben csak ülni kell, tökélete-sen alkalmas. Mi sem természetesebb, hogy ezt a rendszert következetesen végrehajtva, az orvosnak lehetett volna ilyen esete is:

Az egyik színész gyors lefolyásu tudóvészbe esik. Az orvos kijelenti róla a direktornak, hogy na-gyon győnge bár, de még ma fölléphet. Másnap az orvos megszólítja próba előt az igazgatót: — Bocsáss meg kérlek, a beteg mégsem me-hetett el tegnap az előadásra: — Miért? — Meghalt.

Szerkesztői üzenetek.

— Késírtokat nem adunk vissza. —

L. J. Kolozsvár. A véderőtörvény értelmében, azok, akik a gimnázium, főreáisko'na, vagy valamely-ekeket egyenjogusított középisko'na utolsó év-folyamat végzik, abban az évben mikor sorozásra kerülnek, lehetnek egyéves önkéntesek. ha annak az évnek októberéig megszerezik az érettségi bizo-nyitványt. Nyujtsa be tehát az önkéntességi jog-ért a folyamodványát, hivatkozzék arra, hogy az intézet utolsó évfolyamát végzi; mellékelje az érettségi bizonyítvány helyett az iskolaátogatási bizonyítványát. A folyamodványát a fősorozás előtt kell benyújtania, már most is beadhatja. Ha két so-rozás lesz, őnt a másodikon tojják sorozni. — **Csendőrség.** 1. A községi adó s pótdadó a község vagyoni viszonyaitól, illetve költségvetésének fedezé-tétől függ. Nem mondhatjuk tehát meg, mennyivel terhelik meg önköket. 2. A kiadóhivatal megfelelően intézkedett. — **E. A. Ujpest.** 6 korona 50 fillér a pon-tos értéke. — **E. L. Mezőköszony.** Ilyen külföldi vállalatról nem tudunk. — **E. J. Miskolc.** A kérdőzet címe: IV. Károly-körút 8. — **B. J. Nagy-Atd.** A pótlékok még nincsenek számléjtve. Az elinté-zés egy héten belül várható. — **Turista.** Aján-latos, hogy a külföldi utra szóló utazóléveleket francia nyelven is irassa le s valamennyit hito-lesíttesse. Szeressenek be megfelelő Baedeker-utamatokat. ezekben megtalálha a látóvalók egy-zékét s a konzulátusok címeit is. A konzulok részéről való segélyezés nincs kizárva, de a mi külügyi képviseletünk nem olyan, hogy ebben íőltétlenül lehetne bizni. A muzeumokat és könyvtárakat megtekintethik díjta'nul, ha bemutatják iskolai bizonyítványukat. A szükséges térképeket bármely könyvkereskedésben beszerezheti. Néme'ui a legtöbb olasz helyen is értenek, jobb azonban, ha egy olyan iskolatársuk is megy önkökkel, aki franciául tud. Sorsjegyeiről legközelebb. — **E. A. Vidombák.** Arra még nem igen állítottak föl szabályt, hogy az ember mikor valjha be érzelmet a leánynak, akit jóvendőbeli feleségének választott ki. A ball alkalom semmiesetre so profánizálna a vallomás komolyosságát. — Kereskedősegédnek lenni igen tisztességes, de nagyon tisztességes foglalkozás és ön csak megütszeli a szalonkabátot, ha ebben je-lenik meg az anyakönyvvezető előtt.

REGÉNY

MADELEINE

Irta: KIELLAND L. SÁNDOR

(10)

— Nézd, Madeleine, ott megy a te bámuló, Martens plébános... Nézd, Madeleine, milyeneket pislog ide... az istenes férfi... Most köszön... Jó napot, plébános ur! — fogadta Fanny asszony a köszöntést s egyuttal intett is neki, hogy jöjjön fel.

A plébános az utca túlsó oldalán ment, de az utca nem volt valami széles. Egy pillanattal mintha habozott volna, mielőtt rászánta magát, hogy átjőjön.

Ezenközben Fanny asszony megszidta a cselédeket és csokoládét rendelt. Rajongott az ilyen délelőtti órákért csokoládé, vagy egy pohár bor mellett, s azért mindig kinézett az ablakon, hogy lássa, nem akad-e valaki, akit meghívjon. Martens a leggyakoribb vendégeik közé tartozott, főként amióta Fanny asszony a fejébe vette, hogy a pap érdekli Madeline iránt.

Nem is volt egyébként olyan nagyon eudábilis való, hogy foglalkozott azzal a gondolattal, hogy Martens számára valakit kívül szőzen — hiszen aljában véve az egész község is gondolt erre; mert Martens éppen a harmincadik életét töltötte be, előnyös külsője volt és idestova másfél éve volt annak, hogy első feleségét elvesztette; semmi sem lehetett tehát természetesebb, mint az, hogy egy másik asszonyról gondolkodtak.

— Jó reggelt, nagyságos asszonyom! Jó reggelt, Garman kisasszony. Hogy vannak hölgyeim! — mondotta a lelkész, miközben elépett. — Nem állhatam ellent szives hivatalának nagyságos asszonyom, emár tapasztalattól tudom, hogy egy látogatás önként sokkal kellemesebb, semhogy rövidesen végezni lehessen vele.

— Ó, én tulságosan jó, lelkész ur és néha nagyon csodálkozom azon, hogy az ilyen magamtalja világi teremtsere olyan sok időt pazarol — mondotta Fanny asszony, lopva Madeleine tekintve.

— Bizonyára többen is akadnak még, akik csodálkoznak ezen — felelte Martens, anélkül, hogy a célzást elérte volna.

— Ugyan... csak nem?... Ugyan ki? — kérdezte Fanny kíváncsián.

— Ó, nagyságos asszony, nem is hiszi — magyarázta Martens a vállát vonogatva — hogy a községnek száz meg száz szeme mennyire les ránk, szegény papokra. Így akad néhány jó öreg-asszony, akiknek ugyancsak szemet szurnak az én sandsgaardi látogatásim itt önként.

— Na, ez különös! Ha'lod, Madeleine? — kiáltott fel Fanny sugárzóan.

— Igen, én nevet, nagyságos asszonyom, — mondotta a lelkész jószágon — pedig nagyon pórul járhatnak, ha a prépostban olyan jó tanácsom nem volna.

— Hát jól megfér Sparre préposttal? Azt hiszem különben, hogy a viszony...

— Csak eleinte nagyságos asszonyom, csak eleinte, s nem rósiellem bevalani, hogy én voltam az oka. Tetszik tudni, mindjárt eleinte összeházasítottam néhány emberrel itt a városban — egészen jó, derék emberekkel — isten mént, hogy egyebet mondjak róuk! — de akik mégis nem voltak egészen olyan... olyan...

— olyan oomme il faut emberek? — egészítette ki Fanny asszony.

— Hát... hát... — felelte a lelkész mosolyogva — nem éppen ez volt a szó, amelyet kerestem; de hát hagyjuk ezt, hiszen én úgy is értem, mit gondolkol.

— Teljesen! — nevetett Fanny asszony, s átvette a csészét, amelyet Madeleine töltött ki neki.

— Így aztán ferde helyzetbe jutottam főbb-valóimmal szemben és mindenféle kellenetlen-ségeim voltak, míg jól ki nem ismertem Sparre plébánost; de akkor minden elsimult szépen, s most már bizvást mondhatom, hogy a viszony köztünk olyan csaknem, mint apa és fia között... Ó, az ritka egy ember! — ismételtette többször a lelkész.

— Ugy-e? — mondta rá Fanny — a legszobor pap, akit csak valaha láttam. Ha egyetlen szavát sem értené az ember a prédikációjából, hanem csak látja, hogyan végzi az istentiszteletet, már ez is teljes épülésre van a léleknek. Hát még azok a szép költemények, amiket csinál!

— Igen, ami engem illet, az ő utolsó költeménykötetét: „Béke és engesztelődés” főlébe helyezem mindannak, ami az utolsó tizesztendőben ircsalimunkban megjelent. Képzhetnék-e önök szebb verset ennél, hó greim:

Üdö, életem csöndes este

Kunyhóm előtt — kis padon —

— Szegény volt? — Kérdezte hirtelen Madeleine.

Fanny nevetett. Martens pedig nyájusan és körülményesen megmagyarázta, hogy a költemény már akkor született, amikor Sparre már prépost volt. Ez a szó: „kunyhó” csak az ő nagy szegénységének a költői kifejezése.

Madeleine érezte, hogy ostobaságot kérdezett s az ablakhoz ment, hogy az utcára nézzen.

— Igen, — folytatta a lelkész — van valami megmagyarázhatatlan ebben a férfiban; de sohasem tudok rájönni, hogy mi is voltaképpen, de ha az emter szemtől szembe áll vele, akkor az embert a hatalmasnak, az erősnak az érzete fogja el, az ember érzi, hogy el van bűvölve. Ha majd püspök lesz...

— Püspök? — kérdezte Fanny asszony.

— Egészen bizonyosan, nagyságos asszonyom! Semmi kétség, hogy Sparre prépost van kiszemelve a legelső püspöki székre, amely megüresedik. Már egészen nyitán is kimondották.

— Igen, esakuzyan! sohasem gondoltam volna! — mondotta Fanny. — De annyi bizonyos is, hogy egészen pompásan fog festeni — hatalmas a akjával, fehér hajfürtjeivel, aztán a nagy, fényes aranykeresztel a mellén. Bosszantó, hogy a mi városunk nem püspöki székhely; egy püspök igazán olyan érdekes... például „Leonard”-ban. Madeleine, láttál-e te már püspököt?

Madeleine visszafordult az ablakból, s lángpiros lett, miközben ezt hebegte:

— Tessék?... Mit parancsolasz Fanny?

De Fanny asszony gyors szeme ekkorra már megpillantotta Delphin, aki az utcán a ház felé jött. Fogadta a köszönését és így szóló Madeleine-bez, akit ezenközben alaposan megfigyelt.

— Légy oly szives, hozzáál egy csészét a titkár urnak, édes Madeleine.

— Delphin ur feljön? — kérdezte Martens a kalapját keresve.

— Igen! hanem lelkész ur bizony nem fog most elrohanni, amikor ilyen jó, kellemesen együttülünk.

Delphin belépett. Fanny asszony bizalmas bólintással köszöntötte és tovább folytatta beszélgetését a pappal:

— Most pedig mint lelkiafya legyen segítségünkre ennek az istentelen Dephinnek a megterítésében.

— Főlösiéges... főlösiéges... nagyságos asszonyom! — mondotta a titkár élénken. — Már megtértem, amennyire csak tehetem. Johansen igazgató ur elintézte már egy hosszú, mély tartalmu beszélgetéssel.

— Magunk is éppen vallási dolgokról tárgyaltunk — mondotta Fanny asszony.

— Johansen igazgató urtól jött? — kérdezte Martens, aki időközben megtalálta a kalapját és nekikészülődött a távozásra.

— Elkísértem egy darabon Sandsgaard felé; meghívták odakünn — felelte a titkár.

— Mára? Megint? — csodálkozott Fanny asszony.

— Jónapot nagyságos asszonyom, jónapot! — Nem, nem szíad tovább tartóztatnia engem, már is tulságos sokáig a'kalmatlanokodtam. Jónapot, kis asszony!

Madeleine éppen ebben a pillanatban lépett volt be a szobába; a pap egy lépéssel elébe ment, hogy kezét nyújtson neki. Cakugy a leány fiatalán eszéket hozott, ug, hogy Martensnek azzal kellett megelégednie, hogy meleg hódolattal nézzen rá.

A lépcsőn arra gondolt a lelkész, mennyire szenvedhetetlen az, hogy ez a Delphin mindenütt az ujába kerül. Martens Szeverin természetese szerint nagyon jószágos volt, de a titkár ki nem állhatta. Valahányszor ez az ember egy beszélgetésbe beleszólt, akkor Martens előtt minden vizsgálásra fordult. Sajátságos szokása volt Delphinnek egyes szavakba belekapszokni, mindent torzítani, amire aztán olyan nevetés támadt, ami gyakran szörnyen terhes volt a számára.

Martens Johnson igazgatóval sem volt megelégedve. Ez a látszólagosan eszilon fiatalember egészen jól tudott magán segíteni.

— Csaknem mindnapos vendég Sandsgaardban!... Hm! — dűnyögte Martens az utcán mentében.

Fenn Fanny asszony nál a kis szalonban pedig a pap helyét a titkár foglalta el, s a beszélgetés egyszerre más irányba fordult.

— A derék pappak nem tetszett, hogy Johansen Sandsgaardba ment — mondotta Fanny asszony.

— Hiszen éppen azért mondtam el a dolgot, nagyságos asszonyom!

— Ó, egészen jól értettem!... Ön mindig olyan válogatottan gonosz! De megérti-e valaki, hogy mi történik az én sógornómmal? Ráchel, az a Ráchel, aki különben olyan hüvös és megközelíthetetlen, mint valami glees-cher, egyszerre előzékeny lesz és pedig olyan mértékben, hogy szinte illetlenségnek lehetne már mondani... és még hozzá — és a legesodálatosabb éppen ez — egy teológus iránt.

— Az én sógornóje rajong a titokzatos hatalomért — mondotta Delphin.

— Ah! — vetette közbe Fanny asszony — nincsen ő rajta semmi különös! Eleinte magam is elég érdekesnek találtam, olyanképpen, mint Ibsen „Brand”-ját, vagy más effajta alakot. Pedig jószágos isten, milyen unalmas is ő aljában véve az ő kurta erő-mondataival, amelyek, mint valami kövek, hullanak bele a beszélgetésbe.

— A nép embere vagyok! Ott a helyem a nép között! — mondotta Delphin, az igazgató hangját és modorát utánozva.

Fanny asszony kacagott és tapsolt. Madeleine is kacagott; mindig nevetnie kellett, amikor Delphin tréfákat csinált. Különben komoly oldaláról is ismerte. Delphin — különösen, ha egymagukban voltak — nyílt szívvel, őszintén tudott beszélni, ami Madeleinek nagyon jól esett. Sok dologról tudott elbeszélgetni Delphinnel olyan dolgokról, amelyeket más előtt nem igen mert volna megemlíteni.

Mialatt így együttültek ott és mindenféle dologról vígan csevegtek, Fanny asszony, akinek a szeme mindig az utcára volt irányva, így szólt:

— Na, ugyan nézzék meg magunknak azt a Worse Jakobot. Elmegy az ablakom előtt és még fel sem köszön. Beszélit valakivel a kapu alatt. Ugyan ki lehetett az?

És a kíváncsi asszony kitérta az ablak-szárnyakat.

— Ó — nevetett — a kis Frigyessel beszélgetett — Fricike! — szólt most a fiura — jöjj fel — kapsz csokoládét!

A kis Frigyes Keresztély — öt-hat éves, szökeháju kis legényke — felbotorkált a lépcsőn. A cseléd beocsolította, s anyja, miközben így esze csokoládét adott neki, megkérdezte:

— Ki volt az, Fricike, aki lent a kapuban beszélit veled?

— A „nagy ember” volt, — felelte a gyermek s a szemét rámeresztette a csokoládéra.

— A „nagy ember” az Worse Jakob, a „kis ember” pedig — az maga, Delphin ur! — magyarázta Fanny asszony nevetve. — Az én fiamuram még nem szalonképes. Azt kérdezte talán az a nagy ember, hogy ki van fent a m-mánál.

— Azt kérdezte, hogy Ráchel néni a városban van-e — felelte a kicsike és möhön megragadta a csészét.

Madeleine nem tudta megérteni, hogy azok ketten olyan ellenállhatatlan mulatságosnak tartják ezt a dolgot; de azért együtt nevetett velük 6 is, mert a kis Fricike a kedvence volt.

— Veszedelmes asszony én! — mondotta Delphin György, — amikor Fannytól elbueszott. — Még óvatosságra kell figyelmeztetnem Worse barátomat.

— Jó, csak merje! — felelte Fanny és megfenyegette fehér, hegyes kis mutatóujjával.

Volt valami Fannyban, — Madeleine nem tudta, hogy mi is az tulajdonképpen — ami nem igen tudott tetszeni neki. Ez többnyire akkor tört fel neki, amikor férfiak voltak jelen. De amikor egyedül volt vele, akkor is olyan érzése volt, mintha kényelmetlenség volna köztük. Madeleine nem volt hozzászokva mindazokhoz a kérdésekhez, incselkedés-khez és célzásokhoz, melyek mindig olyan egyfajtaúak voltak. De az ő élénk és beszédes barátja végre annyira urrá lett fölötte, hogy sokat vesztett az ő öntudatos bizosságból, s néha olyan különös félelem fogta el, hogy valami rendkívülinek, valami kikerülhetetlennek néz elébe, s ennek semmiféle magyarázatát nem tudta adni.

Fanny asszony ott állott az ablaknál és Delphin után nézett. Aljában véve nem is volt olyan kiesi, a termete arányosan fejlett, s a ruhája olyan volt, mintha csak ráfartagtak volna. Gondor baja és fekete bajusza bizonyos válogatott külsőt biztosított neki. Olyan férfi volt, aki mindenütt figyelmet keltett. Elég csudálatos, hogy ezt csak most vette észre.

Fanny asszony most Madeleine felé fordult, aki leszedte az asztalt, s alaposan nézegette a leányt.

NYOLCADIK FEJEZET.

Vasárnap délután volt, és Garmanéknál, mint rendesen, nagy vendégereg gyülekezett össze Sandsgaardban. Iyenkor, ha az idő szép volt, a nagy kertben szokott tányáznai a társaság.

Madeleine croquet-t játszott Martens-szel. Ráchel a legélénkebben szórakozott Johnsonnal, akinek szabadulv, egészséges nézetoi és férfias munkakedve olyan nagyon tetszett neki. Éppen félbeszakította a beszélgetést egy szelomes mondattal, amely társát ugyancsak elkápráztatta s azon volt, hogy bemenjen a házba, amikor elébe állott Worse Jakob és így szóló hozzá:

— Nem volna-e kedves magának is croquet-et játszani Ráchel kisasszony? Sajnálom az unokahugát, hogy egyedül kell egy a pappal játszania.

(Folytatása következik.)

KÖZGAZDASÁG

Hetiszemle.

Budapest, január 9.

Nemzetközi bonyodalmak, kivételi nehézségek és a parlamenti sivárség jegyében állott az elmúlt hét. Az Ázsia keletét fenyegető háborús veszedelem az európai és északamerikai pénzüpiacokon nemcsak az orosz és japán értékeket támadta meg árfolyamaikban, hanem lanyhaságot okozott egyéb oly papirokban is, amelyeknek az esetleges konfliktussal a leg-távolabb vonatkozásuk sincsen.

Az év elején szokásos hausse-mozgalom az idén parlamenti viszonyaink kuszálsága miatt maradt el. Pedig egyéb viszonyaink bőven igazolták volna. Csak nemrég hallhatunk bankérfiaink legkiválóbbjától, hogy a múlt év aktív szaldóval zárult; tudjuk, hogy aratásaink immár hosszabb idő óta jól sikerültek, pénznek is bőviben vagyunk, kereskedelmi mérlegünk, mint már évek óta, az idén is erősen aktív, az ipari vállalkozás is a nagybottól lendület jleit mutatja, vezető bankjaink egyre több sikerült tranzakcióról adnak hírt. S mindezt a kedvező jelenséget a parlament munkaképtelensége egymagában ellensúlyozza. Igaz, hogy ez a munkaképtelenség a munkaidő legelőbrehaladott stádiumában kapott lábra, amikor beruházásokra, nemzetközi gazdasági vonatkozásaink megszilárdítására, autonóm vámtarifára volna égető szükségünk. Maholnap Németország főmondhatja a kereskedelmi szerződést s vámtarifai hiányában leg-főbb az Olaszországgal megkötöttehöz hasonló provizóriummal leszünk kénytelenek beérni, holtly Oroszország Olaszország s a Svá c már is tárgyalásokat folytatnak Németországgal. Köztudomásu, hogy ily szerződéses tárgya ásoknál célszerű másokat megelőzni, mert az első tárgya-ók az elérhető kedvezményeket a maguk érdekeinek testére szabák s az utánuk kullógók a már kiszabott ruhát szintén magukra öiteni kénytelenek. Nem osoda, ha ily körülmények közt a magántóke nem keres befektetési papirokban elhelyezést, hanem bééri a takarékbetétek vézna kamatozásu szerepével s így a pénzüiülegyet gyarapítván, a kamatlábat is leszállítja.

Az elmúlt hét főbb gazdasági eseményeinek sorából kiemelkedik az osztrák Lloyd-társulat új menetrendjének közlése. E menetrendben a magyar kivitei érdekek súlyos séreime foglaltatik. A Lloyd t. i. körülből 50 szárazlékkal megszaporítja hajó-járatát számát s ugy az új járatok mint az 1898: IX. t.-c. indokolásának mellékletében foglalt Lloyd egyezményben elő nem irt járatok ezental *Fümet érinteni nem fogják.* A budapesti kereskedelmi kamara üzügyben már orvos ást kért a kormánytól, a Gyárparosok Szövetsége még csak tanácsotzik a teendők felől. Reméljük, hogy a kormány nem fogja kimélni a költségeket, amelyekbe e sérelemnek elhárítása bizonyonnyal kerülni fog.

Erdekódással fogadták kereskedői körökben azt a hírt hogy a Franklin-társulat a Hiteibank közvetítésével megszerzi a Wodiáner-cég könyvkiadói üzletét. Ez a tranzakciói egytelöl a Franklin-társulatnak utóbi időkbén erősen megosapant tankönyvkiadói üzletét fogja fellendíteni, másfelöl az e téren pusztító s gyakran már lékoveszelt eszközökkel is dolgozó versenytársot fogja megszüntetni. E hír folytán a Franklin-társulat részvényeiben erős árfolyam-emelkedés állott be.

Ipar és kereskedelem.

Új szeszfinomító Keoskeméten. A napokban adta meg a kereskedelmi miniszterium azt a telepengedélyt, amelyet hónapokkal ezelőt az *Altöldei Cognacgyár-Részvénytársaság* keoskeméti szeszfinomító telepére kért. A szeszfinomító óriási méretű, üzempépesége 40.000 hektoliter, közvetlen a vasutállomás mellett van és azzal iparvágány által van összekötve. A gyár berendezése a legényesebb. Üzemét január 1-én kezdte meg.

Az Oroszágos Ipar egyesület végrehajtó-bizottsága legutóbbi ülésén elhatározta, hogy az újászervezendő ipartanácsba egyik képviselőül *Kossuth Ferenc*et kéri fel. *Kossuth Ferenc* késznek nyilatkozott a kiküldetés elfogadására. Az Ipar egyesületet rajta kívül az ipartanácsban *Thék Endre* alelnök és *Gelléri Mór* igazgató képviselik.

Déli Vasut. Február 1-én a székesfehérvár-komáromi vonalon *Kisbér* és *Nagyigmánd* állomások közt a 80. sz. órháznál levő *Kisbér megalóhely* felhagyása mellett, ugyanott *Keményitógyár* elnevezéssel megaló-rakodóhely önálló elszámolási szolgálattal nyílik meg. E megaló-rakodóhely az általános személy- és podgyászforgalomra, az ottani rakodóhely pedig kizárólag a *Kisbér-Füzitói Egyesült Gyári Részvénytársaság* és a *Kisbéri és bábonai M. Kir. Átami Mésbirtok* gyors- és teherárú kiudeményeinek és a nevezett mésbirtok előszállímanyainak fel- és kiadására szolgál. Hullák, járművek, robbanékony áruk és

oly tárgyak, amelyeknek be- vagy kirakásához külön berendezések igényelnetek s megaló-rakodóhelyen sem fel, sem pedig ki nem adhatók.

A Fonolere pesti biztosító intézet életbiztosítási osztályánál múlt évben 3834 ajánlat 15 478.733.— korona biztosítási tókére és 3800.— korona járadékra nyújtott be; 3371 kötvény 13,344.351.— korona tókérel és 3800.— korona járadékról állított ki. A díjbevetel 3 154.218.46 koronára rug. Haláléset 186 jelentett 704 222.— korona összegről. Egyszermind utalunk ama *külföldi* kedvezményekre, melyeket ezen hazai intézet (Alapítva 1864-ben 3 millió korona részvénytókével, nyereség- és díjtartalékaival és évi bevételei körülből 31 millió korona.) az életbiztosításnál nyújt: 1. *Hadbiztosított díjpótlék* nélkül 20.000.— korona határáig a biztosított tóke teléről a közös hadsereg és honvédség, 30.000.— korona erejéig a népfülekők védkéleletzetiségeire nézve. (Hivatászerü katonáknak mérsékelt díjpótlék mellett.) 2. A főttelek értelmében a biztosítási érvényének megalóadhatatlansága még az esetben is, ha a biztosított párbai, vagy öngyilkosság folytán halt volna el, vagy ha utólag kitűnék, hogy a biztosított a biztosítás alapjául szolgáló ajánlatban lényeges körülményre nézve tévedett. 3. I. 3. vagy 5 évi nyereség-elosztással egybekötött biztosításokat eszközöl. 4. A biztosításnak 3 évi fennállása után a biztosításra jutó nyfőttelek mellett a) kölcsönt ad, vagy azt b) visszavásárolja, vagy o) minden további díjtétel nélkül kihazasítási biztosításoknál *tókelesítet* eszközöi a nélkül, hogy a félnek folyamodni kellene.

A szeszáruk fölemelése. A Magyar Kereskedelmi Csarnok szeszereskedői szakosztálya mai ülésén elhatározta, hogy tekintetl arra, hogy a szeszáruk az utóis hónapokban fokozatosan 10 koronával emelkedtek, a szeszes italok árait mátol kezdve 5%-kal feleleik a szakosztály jairai.

Husarak. A vásárcsarnokokban a marhabus ára a lefolyt héten a következő volt: Vesepecsenye egészben 1.40—3.— koronáig. Vesepecsenye tisztított 2.40—6.— koronáig. Marhabus hátujja peosenyének 1.23—2.40 koronáig. Marhabus hátujja levesnek 0.93—2.— koronáig. Marhabus eleje II. rendű 1.20—1.60 koronáig. Ugyanaz III. rendű 0.80—1.44 koronáig. Marhamáj 0.60—1.00 koronáig. Marhavelőcsont 0.40—1.20 koronáig. *Átlagok:* Vesepecsenye 2.75 korona. Marhabus hátujja 1.51 korona. Marhabus eleje 1.20 korona. Marhamáj 1.03 korona és marhavelős csont 76 fillér.

Bécsi vágómárhavásár. Január 9. (Sajai tudósítók telefonjelentése.) A st.-marzi központi vásárcsarnokban ma megtartott vesztérgári vágómárhavásárra felhivatott — darab magyar, — darab galicai, — darab bukovinai, — darab németországi, összesen 490 darab szarvasmarha.

Jegyzések: kilogrammonkint elősúlyban, magyar hizóökr I. rendű minőségű 16—76 fillér, kiv. — fillér, II. minőségű 8— fillér, kiv. — i., III. minőségű — f., galicai hizóökr I. minőségű — fillér, kivételesen — fillér, II. minőségű — fillér, III. minőségű — fillér; német hizóökr I. minőségű 62—68 f., kivételesen — f., II. minőségű 70—80 f., III. minőségű — fillér. Legelő ökr — fillér, paraszt ökr — fillér, levagott ökr — fillér. Bika 60.—78.— K., tehén 54—72 korona, kivételesen — korona, bivaly — korona. Az árak métermásánkint, elősúlyban értendők, fogyasztási adó nélkül.

A budapesti gabonatózsdé.

Budapest, január 9.

Nyugodt hangulat mellett 20,000 métermázsa buza került a forgalomba változalan árrakkal.

Más gabonaneműekben nem változtak az árak. Eladatot:

Buza, Tiszavideki: 100 mm. 80 k. 8 K. 42½ f., 100 mm. 80 k. 8 K. 40 f., 100 mm. 80½ k. 8 K. 35 f., 600 mm. 80 k. 8 K. 40 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 40 f., 200 mm. 79½ k. 8 K. 40 f., 100 mm. 79½ k. 8 K. 30 f., 300 mm. 79½ k. 8 K. 37½ f., 600 mm. 79½ k. 8 K. 80 f., 100 mm. 79½ k. 8 K. 37½ f., 100 mm. 79 k. 8 K. 35 f., 200 mm. 79 k. 8 K. 30 f., 300 mm. 79 k. 8 K. 32½ f., 100 mm. 79 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 37½ f., 100 mm. 79 k. 8 K. 32½ f., 600 mm. 78½ k. 500 mm. 79½ k. 150 mm. 80 k. és 100 mm. 79½ k. 8 K. 30 f. (budai szállításra), 100 mm. 78½ k., 150 mm. 81 k. és 150 mm. 81 k. 8 K. 37½ f., 150 mm. 78½ k. 8 K. 30 f., 400 78½ k. 8 K. 22½ f.

Makói: 4000 mm. 78 k. 8 K. 30 f. (február 5. szállításra).

Fejérmegyei: 200 mm. 79 k. 8 K. 27½ f.
Festmegyei: 800 mm. 80 k. 8 K. 32½ f., 850 mm. 80 k. 8 K. 25 f., 500 mm. 80½ k., 400 mm. 80 k. és 300 mm. 78 k. 8 K. 25 f., 1200 mm. 80 k. 8 K. 30 f., 200 mm. 80 k., 160 mm. 80 k., 400 mm. 80 k. és 100 mm. 80 k. 8 K. 25 f. (sárga), 100 mm. 79½ k. 8 K. 30 f., 300 mm. 79½ k. 8 K. 27½ f., 300 mm. 79½ k. 8 K. 25 f., 400 mm. 79½ k. 8 K. 25 f., 250 mm. 79 k. 8 K. 30 f., 200 mm. 78 k. 8 K. 22½ f., 300 mm. 77½ k. és 400 mm. 77½ k. 8 K. 25 f., 100 mm. 77½ k. 8 K. 80 f., 200 mm. 78½ k. 8 K. 25 fillér.

Bácskai: 800 mm. 77 k. 7 K. 95 f., 1000 mm. 78½ k. 7 K. 90 f.

Raktárárú: 1300 mm. 78 k. 8 K. 25 f., 2300 mm. 77 k. 8 K. 20½ f. (január 8.)

Mind három hónapra.
Ros: 200 mm. 6 K. 60 f. három hónapra, 500 mm. 6 K. 45 f., 300 mm. 6 K. 45 f., 300 mm. 6 K. 45 f., 100 mm. 6 K. 45 f., 250 mm. 6 K. 42½ f., 100 mm. 6 K. 40 f. partásra.

Arpa: 100 mm. 5 K. 15 f.
Zab: 150 mm. 5 K. 62½ f., 100 mm. 5 K. 60 f.
Tengeri: 100 mm. 5 K. 05 f. Kőbányára.

Vöröshere: 27 mm. 64 k. — f., 50 mm. 63 k. — f. *Kiszáraztatás mellett.*

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktözde szokásai szerint készpénzben és kilogrammonkint; — A minőség hektoliterenkint 50 kilogrammonkint:

Típus	Kiló	Kilogramm ára		Kiló	50 kilogramm ára	
		K.-tól	K.-ig		K.-tól	K.-ig
Tiszavideki új	—	—	—	—	—	—
„	76	7.80	7.96	79	8.16	8.25
„	77	7.83	8.00	80	8.20	8.35
„	78	8.—	8.20	81	8.25	8.40
Fehérmegyei	—	—	—	—	—	—
„	76	7.80	7.90	79	8.10	8.20
„	77	7.80	8.—	80	8.15	8.25
„	78	7.95	8.10	81	8.20	8.30
Posztvidéki	—	—	—	—	—	—
„	76	7.70	7.85	79	8.—	8.10
„	77	7.75	7.90	80	8.05	8.20
„	78	7.90	8.05	81	8.10	8.25
Bácskai	—	—	—	—	—	—
„	76	7.70	7.85	79	8.05	8.15
„	77	7.75	7.90	80	8.05	8.15
„	78	7.90	8.—	81	8.—	8.15

Egyéb gabonaneműk	Kiló	Kilogramm ára		
		K.-tól	K.-ig	
Ros	új elősrendű	—	6.45	6.66
„	középmínőségű	—	6.30	6.45
Arpa	takarmanárú, elősrendű	—	6.60	6.75
„	másodrendű	—	6.45	6.60
Kéles	—	—	6.10	6.25
Zab	elősrendű	—	6.50	6.70
„	középmínőségű	—	6.45	6.65
Tengeri	elősrendű új	—	4.75	4.96
„	fehér	—	—	—
„	új román vagy bolgár	—	—	—
„	oligantini	—	—	—
Repece	káposzta	—	—	—

A határidőzárlat folyamán a következő kőtesek

Lőrtétek:
 Áprilisi buza 1904. : 7.94—7.96—7.94—7.95
 Októberi buza 1904. : 7.75—7.76—7.71—7.74
 Áprilisi rozs 1904. : 6.70—6.69—6.70
 Áprilisi zab 1904. : 5.54—5.66
 Májusi tengeri 1904. : 5.29—5.30—5.27—5.29
 Jul usi tengeri 1904. : 5.28

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a köztéden:

Áprilisi buza 1904. : 7.94—7.95
 Októberi buza 1904. : 7.73—7.74
 Áprilisi rozs 1904. : 6.60—6.70
 Májusi tengeri 1904. : 5.28—5.29
 Áprilisi zab 1904. : 5.54—5.55
 Repece augusztusra 1904. : 11.80—11.90

Délután fél 5 óraker zárul:

Áprilisi buza 1904. : 7.91—7.93
 Októberi buza 1904. : 7.71—7.72
 Áprilisi rozs 1904. : 6.65—6.67
 Áprilisi zab 1904. : 5.53—5.54
 Májusi tengeri 1904. : 5.28—5.27

A budapesti értéktözde.

Kedvező külföldi hírekkel kapcsolatban a mai üzletben kellemesebb volt a hangulat.

A helyi piacon Közti vasut-és Salgótarjáni részvények felé fordult a kereslet.

Előzetes: Osztrák Hitelesrészvény 675.—673.50. Magyar Hitelesrészvény 760.50—759.50. Osztrák-magyar államvasuti részvény 673.25—671.—. Rimamurányi vasmű részvény 400—479.—. Jelzálogbank 614 —513. Közti vaspálya társaság részvény 56.—585.50. Városi Vilamos Vasut 321.—323.— korona.

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Osztrák Hitelesrészvény 673.50—674.50—674.25. Magyar Hiteibank részvény 760.—760.—759.50. Osztrák-magyar államvasut részvény 671.—672.25. Rimamurányi vasmű részvény 479.—482.—. Magyar Leszámlolóbank részvény 459.—458.50. Jelzálogbank 613.—614.—613.50. Közti Vaspálya részvény 585.—591.—589.—. Városi vilamos vasut részvény 322.50—324.—322.—. Magyar koronajáradék 98.925—99.05—98.95 korona.

A helyi értékek piaca gyengo. Kötetett: Salgótarjáni közszénbánya 654.—590.—587 korona.

½ óraker zárul: Osztrák Hitelesrészvény 674.75. Magyar hiteibank részvény 760.25. Leszámlolóbank részvény 459.—. Rimamurányi vasmű részvény 432.—. Osztrák-magyar államvasuti részvény 672.50. Közti vasut részvény 589.—. Városi vilamos vasut részvény 324.— korona.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Államadósság.			
	a) Magyar államadósság.		Péna Ár
Aranyf. 50 aranytöcs	119.— 119.50	1870. All. nyer.-köl.	206.— 210.—
Aranyf. med. jan. 10	119.— 119.50	200 K.-ás	—
Koronajáradék	93.96 93.85	Magy. földterhém.	93.50 93.50
Koronaj. új. jan. 10	93.96 93.15	Köv. ár	—
Koronaj. 31/2	91.— 91.75	Horr.-Szlov. jelz.	—
Államköl. vasnapu célj. aranyban	86.— 87.—	log földv. kötvény	98.50 98.50
		Tiszai és szegedi nyer.-kölcs. 200 K.	163.— 166.—
b) Osztrák államadósság.			
Koronaj. máj.—nov.	100.60 101.6	Erstau. 4% 1904	100.75 101.25
Papír. feb.—aug. 10	100.60 101.6	Aranyf. 50 aranyf.	120.10 121.—
Erstau. máj. 10	100.75 101.25	Koronajáradék	100.10 101.—
c) Idegen államadósságok.			
Hollandiai All. kölcs.	95.25 95.25	Szerb els.-kölcs. 2% Ugranzan osztr. felül.	92.— 96.—
Bolgár államvasuti jelzálogkölcsön	107.— 108.—	belügyeszl 2%.	95.— 97.—
d) Egyéb nyitandós kölcsönök.			
Budapest f.év. 1897. 4% kölcs.	97.75 98.75	Temes-Bégs.-társulat 4%	97.40 97.70

Bankok.

Table listing various banks and their exchange rates, including Magyar kereskedelmi bank, Budapesti bank, and others.

Takarékpénztárak.

Table listing savings banks and their financial details, such as Egyesült Budapesti Takarékpénztár and Budapesti Takarékpénztár.

Bányák és téglagyárak.

Table listing mines and brickworks, including Kőszénbánya and Téglagyárak.

Vasmű- és gépgyár-részvények.

Table listing shares of iron works and machine factories, such as Rimmur-szalgotár and Vasmű-részvények.

Biztosító-társaságok.

Table listing insurance companies, including Fonócskei pesti bizt. and Magyar életbizt.

Malmok.

Table listing mills, such as Henger-malom and Molnárkő és szitók.

Könyvnyomdai részvények.

Table listing shares of printing houses, including Pest-i könyvnyomda and Magyar könyvnyomda.

Különböző vállalatok részvényei.

Table listing shares of various companies, such as Hungária-műgyár and Kőbányai pótlóár.

Sorsjegyek.

Table listing lottery tickets, including Olasz vörös-kereszt sorsjegy and Magyar vörös-kereszt sorsjegy.

Közlekedési vállalatok részvényei.

Table listing shares of transportation companies, such as Déli vasút and Magyar vasút.

Pénznekem.

Table listing financial data, including Franciák bankjegy and Magyar bankjegy.

Váltórfolyamok.

Table listing exchange rates for various locations, such as Amsterdam and London.

A budapesti terményszépe.

Text describing market conditions and prices for various goods in Budapest, mentioning seasonal fluctuations and specific prices for items like flour and oil.

szokás szerinti minőség 17,25-17,50 korona, 120 darabos... korona 100 darabos 21,50-22, korona, 85 darabos 23,75-24,52 korona.

A bécsi értéktőzsde.

Az előzőestől a Havas ügynökségnek az a jelentése hogy a japán kormány nem idegenkedik a béke további fenntartásától és a nagy csapatösszpontosítások híre nem felel meg a valódi tényállásnak.

Zárlat. Külföldi magasabb jegyzésekre szilárd. Prágai vasmű 1905. — Magánkamatlab 2 1/4-2 1/2 % s-á-á-á-á.

Bécs, január 9. (Magyar értékek számlája) 4 1/2 %-os papírajárék 113,85, tiszta és szegedi kölcsön-sorsjegy 102 — Magyar vasúti kölcsön ezüsten — Magyar keleti vasúti állami kötvény — Magyar lezártított- és pénzügyi bank 454. — Rimmurányi vasműrészvény 482. — Magyar koronajárék 98,95 Magyar 10 évt. kötvény 98,25.

Bécs, január 9. (Cseh értékek számlája) 4 3/4 %-os papírajárék 100,40, 4 1/2 %-os osztr. papírajárék 120,25, 1890-os sorsjegy 144,80. Osztrák hitelsorsjegy 463. — Angol-osztrák bank — Bécsi bankjegyek 512. — Osztrák-magyar bank 1585. — Déli vasút 82,85. Dunagőzhajózási részvény 875. — Dobány-részvény 312. — Csehszlovák és királyi arany 11,33. Németbankváltók 117,25. 4 1/2 %-os osztr. járadék 100,40. — 100 fős Osztrák koronajárék 100,50 1884-ik sorsjegy 255. — Osztrák hitelintézet részvény 673,75. Unionbank 539. — Osztrák Lánckerék 422,40. Osztrák-magyar államvasút 671,50. Előváltó vasút 420. — Alpeji bányarészvény 421,75. 20 frank. arany 19,65. Londoni váltó: 230,47 Bécsi Tramway Lift B. — Bécs Tramway Lift A. — Lapot köb 300. — Osztrák Lloyd 700. — Török sorsjegyek 131. — Az irányzat szilárdult.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, január 9. (Létszámú táblázat.) Egyes realizáltak, melyek a tegnapi londoni tőzsde gyenge tartásával függetek össze, nem engedtek szilárdulást eredményesül, bár a tőzsde hajlandó azt hinni, hogy a kelet-ázsiai kérdés veszítet veszedelmességéből. Bankok nem tartottak, a bányapiacot barátosság hangulat mutalkozott, záradékok javultak. Később általában szilárdulás. Argyam-váltások nem széleskörűek, mert spekuláció visszatartó. Zárhatók szilárdnak, magasabb londoni japán árfolyamokra. Magánéleszámlái kamatlab 2 1/2 %-os.

Berlin, január 9. (Zárlat.) 4 1/2 %-os papírajárék — 4 1/2 %-os osztr. papírajárék 102,50. Előváltó vasút — Magyar koronajárék 98,25. Osztrák-magyar államvasút 144,25. Kassa-odébergi vasút — Bécsi váltóár 88,25. Magyar vasúti beruházási kölcsön — Alpeji bányarészvény — Disconto-Commandit 233,60. Általános Vilámmosségi Értékpapír 217. — Gelsenkirchen 214,60. Lauraköl 235,50 4 1/2 %-os ezüstjárdék 100,75 4 1/2 %-os magyar arany járadék 100,40. Osztrák hitelsorsjegy 212,85. Déli vasút 18,40. Király-Lajos vasút — Orosz bankjegyek 216,25. 4 1/2 %-os új orosz kölcsön 99,75. Török dobányrészvény — Olasz járadék 103,50. Magyar hitelbank — Dynavit Trust 160,60. Harman 202. — Az irányzat szilárd.

Berlin, január 9. (A Népszemle Napló) Indóító-járék (Kivétel) Az irányzat 4 1/2 %-os osztr. papírajárék — Magyar koronajárék 98,25. Osztrák hitelsorsjegy 212,60. Osztrák-magyar államvasút 144,25. Déli vasút 16,50. Részvény vasút — Előváltó vasút — Orosz bankjegy kétszer — Busententent — Orosz bankjegy — (Utimo) Lombard —

Párizs, január 9. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasút 720. — Új török konzol 87,97. Egyiptomi járadék 105,30. Osztrák Lánckerék — Bécsi bankjegyek 512. — 3 1/2 %-os francia járadék 97,55. 4 1/2 % spanyol járadék 80,85 3 1/2 uj törleszhető járadék 87,50. Crédit foncier de France 675. — A new nyaró-részvény — 4 1/2 % 1890. román kölcsön 80,85. Görög kölcsön — Váltó Olaszországra 1/2 % — pari. Váltó Amsterdamra 256,68. Váltó Brüsszélre 1/2 % — De Beers 514,50. Chartered 58,50. 5 1/2 % bolgar kölcsönvény 410. — Magyar aranyjárdék 100,50. Déli vasút 18. — Váltó Londonra 251,65. Osztrák aranyjárdék 102,15. Török sorsjegy 129,25. Meridional vasút 720. — 4 1/2 % olasz járadék 102,25. Oltomant-banz 690 — 3 1/2 %-os francia járadék — Uszták földhitelintézet 1315. — Déli vasút előleghégi kötvény 321,25. 4 1/2 %-os 1896. román kölcsön 90,50. Danubius-részvény 268. — Váltó Bécsre 103,95. Váltó német papírokra 121,79. Rio 12,67. East Rand 171,50. Randfontein 15,50. Magyar Jelzőbank 557,60. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, január 9. (Zárlat.) 4 1/2 %-os papírajárék 100,90. 4 1/2 %-os osztrák aranyjárdék 102,65. 4 1/2 %-os magyar aranyjárdék 100,20. Osztrák utelirészvény 212,75. Osztrák-magyar államvasút 144,10. Részvény vasút — Rustiedri vasút — Londoni váltó 204,27. Bécsi bankjegyek 512. — Vilamos részvény 142,50 3 1/2 %-os magyar aranykölcsön 88. — 4 1/2 %-os ezüstjárdék 100,80. Osztrák koronajárék 100,20. Magyar koronajárék 98,10. Osztrák-magyar bank 141,50. Déli vasút részvény 16,50. Előváltó vasút — Bécs váltóár 82,75. Páris váltó 812,33. Unio bankrészvény — Alpeji bányarészvény — Az irányzat szilárd.

Bombay, január 9. (Zárlat.) 4 1/2 %-os ezüstjárdék 100,70. 1880. sorsjegy 155. — Déli vasút 16,20. 4 1/2 %-os Osztrák aranyjárdék 102,40. Osztrák hitelsorsjegy 212,70. Osztrák-magyar államvasút 143,70. Olasz járadék 103. — 4 1/2 %-os magyar arany járadék 100,15. Az irányzat nyugodt.

Budapest-köbnyal szerenteskereskedelmi csarnok jelentese.

Január 9. A szerentes köbnyal: változadon. A) Hosszú szerentes: ara: I. A magyar éis 0 r 5 n d. Oreg nehéz (paronkint 400 kilogramm feletti súlyban) 118-120 illérg. Oreg közép (paronkint 300-340 kilogramm terjedő súlyban) — — — — — illérg. Füstli nehéz (paronkint 380 kilogramm feletti súlyban) 125-128 illérg. Füstli közép (paronkint 251-320 kilogramm terjedő súlyban) 124-125 illérg. Füstli könnyű (paronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — — — — — illérg. II. Magyar szerentes: Nehéz (paronkint 280 kilogramm feletti súlyban) — — — — — illérg. Közép (paronkint 240-280 kilogramm súlyban) — — — — — illérg. Könnyű (paronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — — — — — illérg. III. Románia: Nehéz (paronkint 320 kilogramm feletti súlyban) — — — — — illérg. Közép (paronkint 240-320 kilogramm terjedő súlyban) — — — — — illérg. Könnyű (paronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — — — — — illérg. IV. Szerbia: Nehéz (paronkint 280 kilogramm feletti súlyban) 123-124 illérg. Közép (paronkint 240-260 kilogramm terjedő súlyban) 119-120 illérg. Könnyű (paronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 118-119 illérg.

Szerelési táblázat m. 1904. január 7. napján volt készlet 22.086 darab. — 1904. január 8. napján készlet volt 48 darab. — 1904. január 9. napján készlet volt 441 darab. 1904. január hó 9. napjára maradt készletben 21.693 darab.

Időjelzés.

Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Január 9. —

Table titled 'Állomások' showing weather data for various stations. Columns include location, temperature, wind, and other meteorological indicators.

Jelek magyarázata: K = kelet, Ny = nyugat, D = dél, É = észak. A felhőzet: 0 = egészen derült, 1 = többnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult, * = eső, * = hó, ≡ = köd, < = zivatar.

Hazánkban a hőmérséklet kissé emelkedett és erősebb fagyok csak a keleti részeken voltak. Jelentéktelen lecsapódások — hó, észak-kelet — főleg a nyugati tájakon fordultak elő. Az észak-keleti maximum megerősödött és a Biseayánból felül erősen emelkedett a levegőnyomás. A két magas nyomású terület között az észak-nyugati depresszió Közép-Európáig terjeszkedett és a Földközi tengeren is depresszió mutalkozik.

Európa nyugati felében a hőmérséklet emelkedett és az idő boros vagy esős jellegű, keleti felében pedig hideg és száraz. Kivétel: Nyugatról hőemelkedés és helyenkint — főleg az ország nyugati felében — csapadék várható.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Január 9. — Kinevezések. A m. kir. pénzügyminiszter a m. kir. központi díj- és illetékszabály hivaalhoz dr. Rev. czky Szérvér Ottári pénzügyi fogalmazót pénzügyi segédletkarrá, Schleicher Andrási kir. bányagyakornokot a szelmezi bányász-és érdekeseti akademia főmunkaszatit tanszékéhez tanársegédnek, a nagybecsűkeresi m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvényvezőh Székess István szombolyai kir. adóhivatali előnört pénzügyi számelnőnört, a szombolyai m. kir. adóhivatalhoz Péter Árpád luosi adóhivatali segetit adóhivatali előnört; — a nagyvárdi m. kir. pénzügyigazgatóság Miron Béla krasznai lakost a székhelyi adóhivatalhoz díjtalan gyakornokká; — a zágrábi kir. pénzügyigazgatóság: Ucsnik János végzett tanítóképzészt és Smunecz-Volesauk Szvetomir végzett építész szakiskolai növendéket díjtalan kir. adóhivatali gyakornokká; — a m. kir. donányjövendéki központi igazgatóság főnöke Szabó József, Hrebay Kálmán és Prágay Ödön díjtalan donányjövendéki gyakornokjelöltet m. kir. díjtalan donányjövendéki gyakornokká; — a dési kir. törvényeszt elnöke Szilágyi Sándor volt esztört a nagyjúdai járásbírócsokhoz III. oszt., hivatalosztólga kinevezte. Anyakönyvi kinevezések. A belügyminiszterium vezeté-

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Vasárnap, 1904. január hó 10-én.

Tosca.

Melodráma 3 felvonásban. Zenéjét szerző Puccini G. Szövegét Sardou Viktor drámája nyomán írták: Illica L. és Giacosa G. Fordította Várady Sándor.

Tosca Floria	Krammer	Szekrestyés	Hegedűs
Cavaradossi	Anthes	Spoletta	Gábor
Báró Scarpia	Takács	Sziarone	Kárpát
Angelotti	Kornai	Börtönőr	Szemere

Kézlele 7 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1904. január hó 10-én.

Délután 2 1/2 óraker mérsékelt helyárakkal:

Válás után.

Vigjáték 3 felv. Irta Bisson A. Ford. Paulay.

Duval	Náday	Corbulon	Gabányi
Bourgneuf	Vizvári	Bonvordné	Viztáriné
Champeaux	Náday B. Diane		Nagy Ib.

Este:

Monna Vanna.

Dráma 3 felvonásban. Irta Maeterlinck Maurice Fordította Ábrányi Emil.

Guido	Mihályi	Borso	Körömezei
Marco	Gál	Torello	Mészáros
Monna Vanna	Márkus	Biztos	Irándi
Prinzivalle	Berogi	Vedio	Hotényi

Kézlele 7 1/2 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1904. január hó 10-én.

Délután 3 óraker mérsékelt helyárakkal:

Ocskay brigadéros.

Eredeti történeti színmű 4 felvonásban.

Irta Herczeg Ferenc.

Ocskay László	Fenyvesi A. palóc	Szerémy
Tisza Ilona	Haraszthy Udvari amarács	Bárdi
Tisza Jutka	Pécsi P. Szörényi	Balassa
Pybor, vikivius	Lévay Tarica	Dayka
Ozdióy	Kazalicky Ocskay	Tapolcai
Jávorka	Góth Czeglédi	Ország
Dili	Nógrádi Hamza káplár	Rónaszéki

Este:

Józi.

Bohózat 3 felvonásban. Irta Molnár Ferenc.

Dr. Sebő	Hegedűs	Áttilia	Tanay
Ilona	Mion	Fábian	
Dr. Verpeléti	Gótya	Szerémy	
Csongrády	Fenyvesi Péter	Szerémy	
Songrády	Varsányi Poldi	Tapolczai	
Lajos bácsi	Vendrei Franci	Bárdi	
Tóthné	Kertész József	Győző	

Kézlele 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1904. január hó 10-én.

Délután 1/3 óraker mérsékelt helyárakkal.

Blaha Luiza asszony vendégfellépéssel.

Kuruczifurfang.

A népszínházi bizottság által 100 arannyal jutalmazott népszínmű 3 felv. dalokkal és táncokkal. Rákóczi korából. Irta Ifj. Bokor J.

Beeskyné	Krocsányi S. Tetény	Szirmai
Ilona	Szentmiklósy Bedő	Vidor
Bögözy	Kiss Hózi	F. Kállay L.
Tamás	Nyárai Katica	Kápolnai

Este:

Az ezüst papucs.

Fantasztikus nagy operette egy előjáték és 2 felvonásban. Irta Owen Hall. Fordította és magyar színi alkalmazta Holta Jenő. Zenéje Leslie Stuart-tól.

Vénusz kir.	Humayer	Wrenn	Rédei Sz.
Stela	Küry	Sir Viktor	Nyárai
Judica	Batizfalvi	Berkely	Róskó
Arona	Harmath	Bronda	Kápolnai
Gillan	Szentmiklósy	Louis	Szirmai
Samuel Twenks	Kovács M. Miss Bella		Krocsányi

Kézlele 7 óraker.

Kedden, január 12-én, a fővárosi Vigadó nagytermében

Kubelik

Kubelik

Kubelik

Kubelik

Kubelik

3-ik és bucsuhangversenye.

Jegyek a „HARMONIA” zeneműkereskedésben kaphatók.

Pénteken, január 15-én, a Royalban

Carreno

Teresza szongoraművészé hangversenye.

Jegyek kizárólag Mery Béla zeneműkereskedésben. Andrassy-ut 12. TELEFON.

Csütörtökön, január 14-én, este 7 és fél óraker a Royal-szálló termében

Bertram

Tivadar porosz udv. kama sénekos Wagner-estélye.

Jegyek a 10, 8, 6, 4 és 2 koronáért a „Harmonia” zenemű- és zongorakereskedésben, Váci-utca 20. sz. kaphatók.

Pénteken, január 15-én, este 7 és fél óraker, a főv. Vigadó kistermében

SAUER EMIL

Chopin-estélye.

Jegyek a 10, 8, 6, 4 és 2 koronáért a „Harmonia” zenemű- és zongorakereskedésben, Váci-utca 20. sz. kaphatók.

Szerdán, január 20-án a Royalteremben Mlle

Mily-Meyer Fursy és Blasco

a párisi Bouffes-Parisiens színház első tagjának egyetlen operettje előadására

Jegyek kizárólag Mery Béla zeneműkereskedésben, Andrassy-ut 12.

Pénteken, január 20-én, a Royalban

MARTEAU

Henri hegedűművész hangversenye.

Jegyek kizárólag Mery Béla zeneműkereskedésben, Andrassy-ut 12. Telefon.

Szájpadlás nélküli légszivőkamrás fogorok

Fogoraink káposok, rugók és mesterséges erősitők nélkül készítenek, tehát nem erősitetnek meg a gyökér kbe vagy fogakhoz, mint a többi szájpadlás nélküli fogorok, amelyeknek oriat hátránya, hogy a fogor erősitve van a reá nehezű munka kve keztesen igen hamar elpusztulnak és a fogor hasznavehetlen lesz. Fogoraink egyedül az általunk feltalált és szabadalmazott légszivőkamrákkal erősitettek a fogorokhoz. Fogorainkat nem szükséges kivenni, és letetésük színt bármikor kivethető, mind-ent axonál megszokja és rájár a kttűnök. Fogorainkat nem lehet megkülönböztetni a természetes fogaktól, mert szilárdan állnak. A szájpadlomos hánya folytan a szájjába, emelgés és beszédzavarok ki vannak zá va. Fogoraink Európa legjobb államában szubadalmmai bírnak és a párisi, római és brüsszeli egészségügyi kiállításokon díszoklevelekkel és aranyemlékek lettek kitüntve. Fogoraink egyedül csak az intézetünkben készítenek. Fogorainkat tetszés szerinti jótállást vállalunk.

Fogorvosi és fogtechnikai rendelő-intézet Budapest, Baross-tér 20. A keleti pályaudvarral szemben. Csakis választékos elhatott levelekre felelünk.

Pontos és legjobb

ÓRÁK

5 évi jótállás mellett.

Egyházi szent órányak, keresztelő kannák, órányok, órányok

részletfizetésre is.

Javításokra és vidék megrendelésekre különös gondot fordítok - Árjegyzék 2000 rajzsal ingyen és bérmentve.

POLGÁR KÁLMÁN

Budapest, Erzsébet-körút 29. szám.



Amint a szél a fellegetek nyomban elúzi, úgy tűnnek el az arcbor tisztátalanságai is, ha a

Dr. DESTA-féle

mexikói földet a „TEROL”-t használjuk

TEROL

szenzációes fölfedezést jelent

a szépség- és bőrápolás terén.

„Terol” használata következtében a kezek fehérek és simák lesznek. „Terol” nélkülösiten hölgyek, urak, orvosok és tisztok részére. „Terol” biztosan előváltja a komedókat, pattanásokat, vérnyit és szőpöt stb. Egy eredeti csomag ára (föld font) a dr. Desta-féle mexikói földből a „Terol”-ból 25 kr. (az ár levélbolygón küldendő). 3 csomag Terol 1 ft.

Szállítás naponta a pénz beklűlése ellenében (levélbolygókban is) vagy utánvéttel csak az

„OJA” első amerikai parfümeria palota

Bécs. I., Petersplatz 11. szám.

Budapestben kapható a következő gyógyeztetárakban: Turók József, Király-utca, Dr. Egger Léo. Váci-körút, Dr. Budai Emil, Váci-utca 34., Korona-gyógyeztetár, Kálvin-tér. Drogériákban: Neruda Sándor, Kosuth Lejtes-utca, Molnár és Moser, Koronaherogetica, Detányi Frigyes, Marokkai-utca 2., Lengyel J. Baross-tér 22., Gara és Roth, József-körút 78., Stern Zeigmond, Váci-körút 42., Utasi Forenc, Andrassy-ut 35., továbbá: Korfész Tódor, Szervita-tér és Marokkai-utca, Steiner J. Marokkai-utca, Lukovits Ferenc, Nagymező-utca 2., Pék Győ, Király-utca 20.

Képviselet Magyarországra részére: Holóvich Dezső, Budapest, V. József-tér 9.

E hó folyamán!

Weiner Mátyás

női divatruházában

BUDAPEST, VI., Andrassy-ut 3. sz.

A karácsonyi idényről visszamaradt legjobb minőségű téli és nyári gypjuszövetek, mosóárak mélyen leszállított árakon, nagyban és kicsinyben adatnak el.

Legjobb alkalom tavaszi és nyári szövetek hihetetlenül olcsó áron való beszerzésére.

Minták a vidékre is ingyen és bérmentve küldetnek.

STRAPA NICKEL ROSKOPF-REMONTOIR-ÓRA

5 kor., 6 drb. 24 kor.

Valódi Roskopf-szabalom, pontosan szabályozva 30 kor. helyett csak 12 kor. Valódi ezüst anyag Roskopf-típán felve, szép mozaik-szel, szép színes Roskopf-zámmal 14 K. 50 K., legjobb dísz-óra. Szállítás utánvéttel. Képes árjegyzék ingyen Egyedüli adataival és hőmérővel 65 cm. magas, 35 cm. széles, pontos (árjegyzék csak 8 K.

Rundbakin M.

oegnél

BÉCS,

IX., Berggasse 4.

Színházak heti műsora.

	Magy. kir. Opera.	Nemzeti színház	Vigaszínház	Népszínház	Magyar színház	Király színház	Uránia színház
Hétfő		Rabszolgák A bögre	Józi	Ezüst papucs	Sherry	Makrancos hölgyek	Modern asszony
Kedd		Sötétség	Józi	Ezüst papucs	Toldi Sherry	Makrancos hölgyek	Modern asszony
Szerda		Macbeth	Józi	Ezüst papucs	Sherry	Makrancos hölgyek	Modern asszony
Csütörtök		Megjött a papa Az attacké	Józi	Ezüst papucs	Toldi Sherry	Aranyvirág	Modern asszony
Péntek		Egyenlőség	Józi	Ezüst papucs	Sherry	Makrancos hölgyek	Modern asszony
Szombat		Egyenlőség	Józi	Ezüst papucs	Sherry	Makrancos hölgyek	Modern asszony
d. n. Vasárnap este		Újabb visszaidetlem	Józi	Falu rossza	A drótostót	Makrancos hölgyek	Az éjféli nap országa
		Egyenlőség	Józi	Ezüst papucs	Sherry	Aranyvirág	Modern asszony

